

Colloque international

LA FRANCOPLYPHONIE

XIIe édition

**MULTILINGUISME, CONTRASTIVITÉ
ET COMMUNICATION INTERCULTURELLE**

Chişinău, R. Moldova

ULIM, 7-8 avril 2017

COMITÉ SCIENTIFIQUE

Jacques DEMORGON, Philosophe, Sociologue, France.
Jean-Claude GEMAR, Université de Montréal, Canada.
François RASTIER, CNRS, Paris, France.
Marc QUAGHEBEUR, Musée des Archives Littéraires, Bruxelles.
Nelly CARPENTIER, Rédacteur en chef *Synergies Monde Méditerranéen*, Gerflint, France.
Mihai CIMPOI, Académie des Sciences de Moldova.
Ana GUȚU, Université Libre Internationale de Moldova.
Pierre MOREL, professeur associé, ULIM, Canada.
Sanda-Maria ARDELEANU, Université « Ștefan cel Mare », Suceava, Roumanie.
Estelle VARIOT, Université Aix-Marseille, France.
Ion MANOLI, Université Libre Internationale de Moldova.
Ion GUȚU, Université d'État de Moldova.
Tamara CEBAN, Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.
Elena SOLOVIEVA, Université linguistique de Moscou, Russie.
Humberto Luiz Lima de OLIVEIRA, Université d'État « Feira de Santana », Brésil.
Marian PETCU, Université de Bucarest, Roumanie.
Seref KARA, Université Uludag/Turquie.

COMITÉ D'ORGANISATION

Victor Untilă, maître de conf., dr., Directeur ICFI, ULIM.
Ghenadie Râbacov, Chef du Département Philologie Romane,
Responsable du Centre de Réussite Universitaire ULIM.
Inga Stoianova, maître de conf., dr., Chef du Département Philologie Germanique,
ULIM.
Dragoș Vicol, prof.univ. dr.hab., ULIM.
Zinaida Radu, maître de conf., dr., ICFI, ULIM.
Zinaida Camenev, maître de conf., dr., ULIM.
Irina Cerneauscaite, Directeur DIB, ULIM.
Dumitru Maxim, Directeur Centre Éditorial ULIM.
Aliona Melentieva, drt., secrétaire scientifique ICFI, ULIM.

Argument

Redéfinissant et transcendant l'ancien Projet de recherches – *Études contrastives en philologie romano-germanique* l'**Institut de Recherches Philologiques et Interculturelles** (ICFI) est à la deuxième édition du Projet de recherches philologiques et interculturelles – *Multilinguisme, contrastivité et communication interculturelle*.

En partant du fait qu'à l'étape de la mondialisation la recherche se confronte de plus en plus avec des défis inter- et trans-disciplinaires dans l'exploration des contacts lingvo-culturels, nous nous proposons une nouvelle démarche interculturelle de l'investigation de la *linguistique*, de la *littérature*, de la *traduction* et de la *communication*. Cette démarche portera un caractère euristique complexe de l'observation philologique via l'interculturalité et la transdisciplinarité, orienté vers le développement de la pensée philologique dans le contexte de nouvelles théories linguistiques, philosophiques et socioculturelles. Or, une revanche épistémologique du phénomène langagier *toto genere* s'impose dans l'intention de (re)configurer une dialectique judicieuse de la triade phénoménale : *homme-culture-civilisation* en profilant une complémentarité polytrope de l'interface dynamique *réel-rationnel-relationnel*, basée sur trois piliers essentiels : *espace-temps-société*. Une pareille approche, doit substituer, à notre sens, le paradigme dualiste de l'opposition fragmentaire, réductionniste, disjonctive par un paradigme complexe, ouvert et conjonctif.

L'interculturalité, située à la confluence du savoir et de l'agir, ne signifie pas seulement reconnaître la valeur de la dissemblance, de l'écart et/ou de l'opposition des langues-cultures, mais aussi leurs échanges constants, la „contamination” réciproque et la fécondité collatérale – caractéristiques inhérentes de la civilisation humaine. Pour ce faire, le paradigme interculturel requiert également un engagement conscient et affectif, éléments que l'on retrouve essentiellement dans les langues, les littératures, la traduction, la communication et l'enseignement – disciplines fondatrices des sciences humaines et de la nature humaine. Mission d'autant plus compliquée, parce que, par rapport à la culture partagée (un vécu qui échappe au contrôle conscient, construit plutôt sur l'imitation que sur la réflexion) la culture savante s'apprend, s'acquiert, se cultive et nécessite a priori des efforts réfléchis, délibérés, perspicaces, soutenus et méthodiques dans le but noble et ultime de devenir culture partagée en utilisant une idéologie de la solidarité et des pratiques d'enseignement constructiviste.

Le langage humain est créateur des *significations-mondes* et leur genèse se réalise par diverses modalités, propres aux diverses langues naturelles. La *langue-code* est la matrice existentielle d'un peuple, pendant que le parler constitue une incursion dans l'univers du dire, de l'énoncé et de la communication. La nécessité d'une linguistique intégrale, plus rapprochée du domaine lingvo-culturel, le questionnement sur la signification circulaire entre le linguistique et l'extralinguistique, sur la référence et le (con)sens de la représentation des mondes impose le déplacement de l'intérêt gnoséologique sur une articulation équilibrée et pragmatique des signes verbaux entre *langage-spiritualité-réalité*. Ainsi, l'unité spéculative du Langage et de l'Être contribue à une *mise en forme du réel*, au fondement de notre rapport au monde, à autrui et à soi, au renouvellement incessant et au mouvement du sens dans son devenir.

Le multilinguisme/plurilinguisme est un phénomène polymorphe mettant en valeur *les langues-cultures*, indice de l'évolution civilisationnelle actuelle et constitue un domaine d'interconnexion de plusieurs disciplines: anthropologie, sociologie, psychologie, philosophie, sciences du langage et de la communication etc. derrière lesquelles se (re)trouvent des doctrines, des hypothèses, parfois des solutions, mais le plus souvent des questionnements. Ainsi, une vision complexe et intégrale s'impose, mettant en relief les valeurs lexico-grammaticales, les fonctionnalités idiomatiques et les impératifs formatifs à une époque de la babélisation.

La littérature, dans ce contexte, tient d'une concertation et raccordement de l'investigation des valeurs européennes et universelles. Le phénomène littéraire devrait faire preuve d'une synchronisation des littératures nationales avec les valeurs universelles par l'intermédiaire des créations représentatives des littératures indigènes, par l'illustration des problématiques liées à l'herméneutique littéraire, la poétique, la critique et la stylistique littéraire dans une perspective comparative et interculturelle, ainsi que d'une définition claire de l'interaction, de la genèse et de la compréhension du texte littéraire.

La traduction par définition ne trouve son essence que d'être partagé et/ou parcours herméneutique entre deux cultures, entre deux discours, entre deux sujets, étant le plus indocile des actes langagiers qui révèle une opposition factice et/ou adaptative entre *identité* et *altérité*. La mission titanique qui s'en suit est cette activité de relation par excellence *comme* rapport demeuré rapport (*Meschonnic*) qui permettrait mieux reconnaître une *altérité* dans une *identité*. Une telle démarche médiatrice réduit l'opposition banale et aporétique entre partisans de la lettre, attachés au texte de départ (sourciers) et défenseurs du sens, soucieux de l'efficacité de la transmission du message (ciblistes). Une traduction est toujours sur une ligne de fuite, jamais définitive, toujours ouverte à la reprise, à la retraduction par nature et nécessité. C'est aussi un dépassement - progression en avant (Hegel), représentation-suppléance (Gadamer) parce que l'identité d'une traduction est faite d'altérité et sa nature hétérogène montre qu'il ne s'agit là que de deux modes d'être qui, de surcroît, ont ontologiquement besoin l'un de l'autre.

La communication et les medias dans les conditions de la mondialisation constituent un défi pour la stabilité et le bien-être social. Les modes et les manières de communication, la présentation de la réalité n'agrée plus les incursions spéculatives, partisans et engagées de la communication et de la relation, en nous invitant de concevoir le monde comme un plurivers, un monde du consensus relationnel et du dialogue constructif.

La diversité existentielle, question primordiale et/ou ultime de la Réalité et de l'homme, s'avère un défi pour la pensée humaine (*unité ↔ pluralité*), pour la socialisation (*moi ↔ autre*), pour la culture *toto genere* (*identité ↔ altérité*) dans les conditions de la mondialisation. Or, l'enjeu des recherches comparatifs-interculturels n'est pas réductionniste mais complexe, ouverte et prometteurs parce que les phénomènes linguistiques s'avèrent constitutifs et configuratifs dans la génération et la structuration des langues-cultures pendant que leur « anthropogénie » nous invite à les rapprocher dans le but d'une meilleure intercompréhension entre les êtres humains.

En suivant les fils conducteurs exposés, nous invitons les chercheurs à donner libre cours à leurs contributions pour pouvoir profiler de nouvelles perspectives et pratiques linguvo-culturelles contrastives et comparatives dans le dessein de l'implémentation d'une interculturalité à venir. Ainsi, les aires de recherche se concentreront autour de notre projet institutionnel *Multilinguisme, contrastivité et communication interculturelle* dans les domaines mentionnés :

- ❖ linguistique;
- ❖ littérature;
- ❖ traduction;
- ❖ didactique des langues-cultures;
- ❖ communication, arts, medias.

Argument

Redefinind prin transcendere fostul Proiect de cercetare – *Studii contrastive în Filologia romano-germanică*, **Institutul de Cercetări Filologice și Interculturale (ICFI)** este la a doua ediție a Proiectului de cercetare filologică și interculturală – *Multilingvism, Contrastivitate și Comunicare Interculturală*.

Pornind de la faptul că la etapa mondializării cercetarea se confruntă tot mai mult cu sarcini inter- și trans- disciplinare în vederea investigării contactelor lingvo-culturale, identitare și transculturale, propunem aplicarea unui nou demers intercultural al abordării domeniilor *lingvisticii, literaturii, traducerii și comunicării*. Acest demers va purta un caracter euristic complex al abordării filologice, via transdisciplinaritate și interculturalitate, fiind orientat spre dezvoltarea gândirii filologice în contextul noilor teorii filosofice, lingvistice și socioculturale. Or, o revanșă epistemologică a fenomenului lingvo-cultural *toto genere*, se impune în intenția de a (re)configura o dialectică judicioasă a triadei fenomenale: *om-cultură-civilizație*. Profilarea complementarității politrope a interfeței dinamice real-rațional-relațional se va baza pe trei elemente principale: *spațiu-timp-societate*, substituind, într-o Societate-lume, paradigma dualistă a opoziției fragmentare, reduționiste, disjunctive, printr-o paradigmă complexă, deschisă și conjunctivă.

Interculturalitatea se situează la confluența dintre *cunoaștere și acțiune* și nu semnifică recunoașterea doar a valorii diferențelor, devierilor și/sau a opozițiilor culturale, dar și schimbul constant, “contaminarea” reciprocă și “fecunditatea” lor colaterală – caracteristici inerente civilizației umane. Pentru a realiza acest deziderat, paradigma interculturală solicită de asemenea un angajament conștient și afectiv, elemente care se regăsesc prin esență în lingvistică, literatură, traducere, științe ale educației și comunicare – discipline fondatoare ale științelor socio-umanistice și a naturii umane. Misiune care se complică, pentru că în comparație cu cultura împărtășită (realitate care se salvează de un control al conștiinței și se construiește mai degrabă prin imitare, decât prin reflectare), cultura savantă se învață, se cultivă și necesită *a priori* utilizarea ideologiei solidarității și practici educaționale constructiviste.

Limbaajul uman este creator de *semnificații-lumi* și această geneză se realizează prin diverse modalități, proprii numeroaselor limbi naturale. *Limba-cod* este matricea existențială a unui popor, în timp ce vorbirea constituie o descindere în universul zicerii, enunțării și a comunicării. Necesitatea unei lingvistici mai apropiată de domeniul semio-intercultural, interogația asupra semnificației circulante între lingvistic și extra-lingvistic, asupra referinței, raportării la lume, asupra enunțării (con)sensului impun deplasarea interesului spre o articulare echilibrată și pragmatică a semnelor între *limbaj-spiritualitate-lume*, din considerentul că semnificantul și semnificatul sunt perceptibile doar în mișcare și devenire.

Multilingvismul/plurilingvismul fiind un fenomen polimorf și polifuncțional, pune în valoare *limba-cultură* drept indiciu al evoluției civilizaționale și constituie o dimensiune interconexă și interculturală a mai multor domenii de cercetare: antropologie, psihologie, politologie, sociologie, filosofie a limbajului, lingvistică, științe ale comunicării ș.a., în spatele cărora se (re)găsesc doctrine, ipoteze, uneori soluții, dar, de cele mai multe ori întrebări. Astfel, o *lingvistică integrală* se impune întru explorarea limbajului în polivalența sa fenomenală și aplicativă profilând valorile semantice, lexico-gramaticale și funcționalitățile idiomatice și glotodidactice.

Literatura, în acest context, va ține de concertarea și racordarea investigațiilor în circuitul de valori europene și universale. Sincronizarea literaturilor naționale cu valorile universale prin intermediul creațiilor de vârf ale literaturilor indigene prin elucidarea problematicilor ce țin de hermeneutica literară, poetică, critica literară, de stilistica literară din perspectiva comparativistică și a interculturalității (contacte de culturi, probleme identitare, cultura frontierelor ș.a), precum și definirea unei interacțiuni pertinente (interrelații din interiorul unui text) atât pentru geneza cât și pentru comprehensiunea textelor.

Traductologia prin definiție și esență reprezintă comuniune și/sau parcurs hermeneutic între două culturi, două discursuri, doi interlocutori, fiind cel mai rebel și indocil act langagier care relevă o dihotomie artificială și /sau adaptativă între identitate și alteritate. Misiunea traductologică titanică, în acest sens, rămâne punerea în valoare a acestei activități de relație prin excelență, *raport perpetuat* (Meschonnic), care ar permite recunoașterea unei alterități în identitate. Drept urmare, traducerea este mereu situată pe linia de orizont, niciodată definitivă, dar și o *depășire, reprezentare-supleanță*, fiindcă orice identitate a unei traduceri este alcatuită din alteritate, iar natura sa eterogenă denotă că ne aflăm în fața a două moduri de „a fi” care, la sigur, din punct de vedere ontologic, sunt interdependente.

Acțiunea comunicățională și media în condițiile mondializării constituie o provocare pentru stabilitatea și bunăstarea socială și societală. Modul de a comunica și reflecta realitățile nu mai agreează dimensiunile speculative, partizane și angajate ale comunicării și relaționării, invitându-ne să concepem Lumea nu ca pe un Univers dar ca pe un plurivers, o lume a (con)sensului relațional, a dia-logosului constructiv.

Diversitatea existențială, cheștiune primordială și/sau ultimă a Realității și Omului constituie o provocare în condițiile mondializării pentru gândirea umană (Unitate ↔ Pluralitate), o provocare a socializării umane (Eu ↔ Celălalt) și o miză pentru cultură *toto genere* (identitate ↔ non identitate) or, miza cercetărilor contrastiv-interculturale nu este una reduționistă, ci una complexă, deschisă și promițătoare, deoarece fenomenele lingvistice împreună cu cele discursive se adevăresc a fi constitutive și configurative în generarea și structurarea *limbilor-cultur*, iar „geniul antropologic” al limbilor ne invită sa le apropiem unele de altele în scopul unei intercomprehențiuni mai bune între ființele umane.

Urmând ideile directe expuse, invităm pe toți cei interesați să contribuie la profilarea unor noi perspective și practici lingvo-culturale contrastive care să vizeze implementarea unei interculturalități de viitor. Astfel, propunem pentru dezbatere și cercetare genericul instituțional *Multilingvism, Contrastivitate și Comunicare Interculturală* în domeniile următoare:

- ❖ lingvistică;
- ❖ literatură;
- ❖ traducere;
- ❖ didactica limbilor-culturi;
- ❖ comunicare, arte si media.

Argument

Redefining through transcendence the former project of research – Contrastive Studies in the Romanic-Germanic Philology, the **Institute of Philological and Intercultural Researches (ICFI)** is at the second edition of the project of philological and intercultural research – *Multilingualism, Contrastivity and Intercultural Communication*.

Taking in the consideration the fact that at the globalization stage the research faces more and more inter- and trans- disciplinary tasks in order to investigate the linguistic-cultural, identity and transcultural contacts, we propose the application of the new intercultural strategy of approaching the domains of “linguistics, literature, translation and communication.” This initiative will bear a complex heuristic character of philological approach, via transdisciplinarity and interculturality, being directed to the development of philological thinking in the context of new philosophical, linguistic and sociocultural theories. Or, an epistemological reconquest of the linguistic-cultural phenomenon *toto genere* intends to (re)configure a judicious dialect of the phenomenal triad: “human-culture-civilization.” The profiling of polytrophic complementarity of the dynamic “real-rational-relational” interface will be based on three principal elements: “space-time-society,” substituting, in a Society-world, the dualist paradigm of the fragmentary, reductionist, disjunctive opposition, and by a complex, open and conjunctive paradigm.

Interculturality is situated at the confluence between “knowledge” and “action,” and it doesn’t designate only the recognition of values of cultural differences, deviations and/or oppositions, but also it presupposes the constant exchange, the reciprocal “contamination” and their collateral “fecundation” – inherent features of the human civilization. In order to realize this desideratum, the intercultural paradigm require a consciousness and affective engagement, which elements are found by essence in linguistics, literature, translation, educational and communicational sciences – disciplines founders of the socio-humanistic sciences and of the human nature. It is a mission which gets complicated, because in comparison with the shared culture (reality which escapes from the consciousness control and is built rather by imitation than by reflection), the scholar culture is learned, is cultivated and requires a priori the use of solidarity ideology and constructivist educational practices.

Human language is a creator of “meanings-worlds,” and this genesis is realized by different means proper to many natural languages. “Language-code” is the existential matrix of a nation, while “speech” constitutes the openness to the universe of speaking, enunciation and communication. The necessity of a linguistics closer to the semiotic-intercultural domain, interrogation on the significance circulating between linguistic and extra-linguistic, on reference and reference to world, on enunciation of (con) sense, require the interest shifting to an equilibrated and pragmatic articulation of the signs between “language-spirituality-world,” from the perspective that the signifier and signified are perceptible only in movement and becoming.

Being a polymorphic and polyfunctional phenomenon **Multilingualism** emphasizes the “language-culture” as the clue of civilizational evolution and constitutes an interconnected and intercultural dimension of many domains of research: anthropology, psychology, political science, sociology, philosophy of language, linguistics, science of communication etc., behind which there are doctrines, hypotheses, sometimes solutions, but mostly questions. Thus, an “integral linguistics” is required to explore the language in its phenomenal and applicative polyvalence shaping the semantic, lexical-grammatical values and idiomatic and glottodidactic functionality.

Literature, in this context, emphasizes the connection and concert of investigations in the circuits of European and universal values. It also focuses attention on the synchronization of national literature with universal values by means of top-creations of the indigenous literature by elucidating problems regarding the literary, poetical hermeneutics, literary critics, literary stylistics from the comparative and interculturality perspective (contacts of cultures, identity problems, borders culture, etc.), as well as the defining of a pertinent interaction (interrelations within a text) for genesis and text comprehension.

Translation by its definition and essence represents a communion and/or a hermeneutic route between two languages, between two discourses, between two interlocutors, being the most rebel act of language which reveals an artificial and/or adaptive dichotomy between identity and alterity. In this regard, the titanic translational mission emphasizes this activity of relation by excellence as “perpetuating report” (Meschonnic) which would allow the recognition of an alterity into an identity. As a consequence, the translation is always placed on the horizon line, never definitive, representing a “progression in advance”, a “representation-replacement”, because every identity of the translation is made by alterity, and its heterogeneous nature shows that we have two ways of “to be” which, certainly, from the ontological point of view, are interdependent.

The communicational act and media in the conditions of globalization constitutes a challenge for the social and societal stability and welfare. The way of communication and reflection the realities doesn't agree with the speculative, partisan and engaged dimensions of the communication and relation inviting us to conceive the World not as a Universe but as a Pluri-universe, a world of the relational (con) sense and constructive dialogue.

The existential diversity, the primary and/or last issue of the Reality and Human constitutes a challenge in the conditions of globalization for the human thinking (Unity ↔ Plurality), a challenge of human socialization (Me ↔ Other) and a “wager” for “toto genere” culture (Identity ↔ Non-identity) or, the contrastive-intercultural wager of researchers is not reductionist, but a complex one, open and promising, because the linguistic phenomena with the discursive ones turn out to be constitutive and configurative in generating and structuring “language-cultures”, and the “anthropologic genius” of languages invites us to approach them for a better inter-comprehension between human beings.

Following the exposed directory ideas, we are inviting all interested persons to contribute to profile new contrastive linguistic-cultural perspectives and practices in order to implement new future interculturality. Thus we propose for debating and researching the institutional generic “Multilingualism, Contrastivity and Intercultural Communication” in the following domains:

- ❖ Linguistics;
- ❖ Literature;
- ❖ Translation;
- ❖ Didactics of Languages-Cultures;
- ❖ Communication, Art and Media.

Programme

Vendredi, le 07 avril 2017

9h.00 enregistrement

9h.30 – 10h.00 Séance d'ouverture / Aula Magnifica

Président de séance : Mme Ana GUTU, prof. univ., dr., Premier Vice-recteur, ULIM.

- ❖ Andrei GALBEN, Académicien, Recteur de l'ULIM. Allocution d'ouverture.
- ❖ Ana GUTU, prof. univ., dr., Premier vice-recteur, ULIM.
- ❖ Représentant Alliance Française de Moldavie.
- ❖ Ana Maria Roxana TURCANU, Responsable de la représentation de l'AUF pour la République de Moldova et l'Ukraine.

10h.00 – 12h.00 Conférence inaugurale plénière / Aula Magnifica

Modérateur : Victor UNTILĂ, maître de conférences, dr., Directeur ICFI, ULIM.

- ❖ Cérémonie d'attribution du titre **Doctor Honoris Causa** ULIM à M. Jacques Demorgon.
- ❖ Jacques DEMORGON, Professeur de Philosophie, Maître de Conférences de sociologie des Universités Bordeaux, Reims, Paris ; Expert ENA, Entreprises, UNESCO, Rédacteur en chef *Synergies Monde Méditerranéen*, Gerflint, France. *Quels accès aux « significations-Mondes » et quels humains ?*
- ❖ Nelly CARPENTIER, dr. en psychologie, Maître de Conférences Sciences de l'information et de la Communication, Rédacteur en chef *Synergies Monde Méditerranéen*, Gerflint, France. *L'« hyperhumanisme » de Jacques Demorgon. De « Critique de l'interculturel » à « L'homme antagoniste ».*

12h.30 – 13h.30 Session plénière / Aula Magnifica

- ❖ Ana GUTU, prof. univ., dr., ULIM. *Le pouvoir politique de la langue: discours, mot, sens.*
- ❖ Florin-Teodor OLARIU, CS II dr., Veronica OLARIU, CS III dr., Luminița BOTOSINEANU, CS I dr., Ramona LUCA, CS drd., Académie Roumaine, Iași, Roumanie. *Practici și atitudini (socio)lingvistice în mediul bilingv bucovinean.*

Pause café : 12h.00-12h.30

Présentation volumes ICFI – Salle de lecture Nr. 3 Philologie Romano-Germanique

Déjeuner (pour les participants étrangers) - 13.30-14.30

Séances des ateliers : 14h.30-16h.30

Cocktail festif : 16h.30. Café *Fiesta*

ATELIER

Multilinguisme, Contrastivité et Communication
interculturelle par le prisme de la linguistique

Session : 14h.30-16h.30 / Aula Magnifica

Modérateurs :

MANOLI, Ion, prof.univ. dr. d'État, ULIM.

RADU Zinaida, maître de conf., dr., ULIM.

UNTILĂ Victor, maître de conf. dr., ULIM.

La systémologie de Stéphane Lupasco et/ou la rationalité ouverte.

Prolégomènes pour une nouvelle approche des langues-cultures.

SOLOVIEVA Elena, maître de conférences, docteur ès lettres, Université linguistique de Moscou, Russie.

La phonologie sous l'aspect de la pragmatique.

GUȚU Ion, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

Sémiotique et communication interculturelle.

MANOLI Ion, prof.univ. dr. d'État, ULIM.

Balzac et son vocabulaire néologique.

SAVIN Angela, maître de conf., dr.hab., ULIM.

Sensul lexical, frazeologic și motivațional.

LIFARI Viorica, maître de conf. dr., USM.

Categorii conceptuale ale emoțiilor redade de expresii frazeologice somatice cu componenta lexicală „ochi”.

CHISELIOV Victor, maître de conf., dr., Université Pédagogique d'État « Ion Creangă », R. Moldova.

Die konjunktivischen fast / beinahe - Sätze aus der Sicht der Konstruktionsgrammatik.

RADU Zinaida, maître de conf., dr., ULIM, **VULPE Ana**, maître de conf., dr., ULIM.

Lexicografia contrastivă: tehnici și metode în abordare (în baza interpretării lexicografice a unor verbe din limbile română și franceză.

MIHĂILĂ Eleonora, chargée de cours, drt., ULIM.

Les indicateurs argumentatifs au service de la (dé)construction de l'ethos discursif.

COLENCIUC Ina, chargée de cours, drt., ULIM.

Classification of Monolexical Units of the Functional – Semantic Field “Money”.

CLIUCINICOVA Liudmila, chargée de cours, drt., Université « T.Sevenco », Tiraspol, R. Moldova.

La comparaison dans le discours judiciaire: aspects stylistique et rhétorique.

BAGHICI Nicoleta, chargée de cours, drt., Université „Alecu Russo”, Bălți, R. Moldova.

Cauzele migrării lexicului specializat în lexicul comun.

LISNIC Aliona, chargée de cours, drt., ULIM.

Terminologia motivațională: definiție și actualizare.

CHIRICENCU Nicolae, chargée de cours, ULIM.

Complementul direct prepozițional în limbile romanice.

Session : 14h.30-16h.30 / Salle du Senat

Modérateurs :

RUMLEANSCHI Mihail, maître de conférences, docteur en philologie, Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

GHEORGHITĂ Elena, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

PRUS Elena, prof. univ. dr. d'État, Académie des Sciences, R. Moldova.

L'univers hétéropolaire des écrivains migrants.

KARA Seref, prof. dr., Université Uludag/Turquie, **ALABAY Sercan**, drt., Université Uludag/Turquie.

La nécessité de la traduction spécialisée et expériences de formation des traducteurs spécialisés en Turquie.

RUMLEANSCHI Mihail, maître de conférences, dr., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

La situation dans les opérations de décodage du texte littéraire.

GHEORGHITĂ Elena, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

Cercetarea traducerii axată pe produs: oportunități și limitări.

STOIANOVA Inga, maître de conf. dr., ULIM.

Aspects of Cultural Realia Translation.

MINCU Eugenia, maître de conf., dr., AȘM.

Staticul și dinamicul în terminologia medicală.

CAMENEV Zinaida, maître de conf. dr., ULIM.

Context and its Role in Translation.

RÂBACOV Ghenadie, maître assistant, drt. ULIM.

Autotraduction et dialogue interculturel dans l'espace littéraire francophone.

MILU-VAIDSEGAN Anca, maître de conf., dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

Idiomaticitatea din perspectivă traductologică.

CRAVCENCO Victoria, drt. Université d'État de Moldova.

Revision, Proofreading, Editing, Translation Quality Assurance, Localization.

METLEAEVA Miroslava, chercheur, traducteur, Académie des Sciences, R. Moldova.

Fluxurile traductologiei contemporane în circuitul rumâno-rus.

BOTNARI Lia, chargée de cours, drt., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

Proiecții ale copilăriei sovietice în romanul Copil la ruși de Leo Butnaru și Iepurii nu mor de Savatie Baștvoi.

POPA Oxana, chercheur, drt., Académie des Sciences de Moldova.

„Călătorie la capătul nopții” prin prisma sociocriticii.

IAVORSCHI Corina, chargée de cours, drt., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

Creativitatea literară și canonul realismului socialist.

RUSU Alexandra, chargée de cours, drt., ULIM.

The Derivational Paradigm of the Cosmetological Terminology.

ATELIER

***Multilinguisme, Contrastivité et Communication interculturelle
par le prisme de la didactique des langues-cultures***

Session : 14h.30-16h.30 / Salle 410

Modérateurs :

MOLDOVANU Gheorghe, prof.univ. dr. d'État, ASEM.

COTLĂU Maria, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

NEGRESCU-BABUȘ Inna, dr., chercheur Académie des Sciences, R. Moldova.

Interculturalitatea prin reprezentări și stereotipuri.

VERDEȘ Tatiana, maître de conf., dr., Université des Études européennes „Constantin Stere”, R. Moldova.

O altfel de educație pentru o altfel de generație.

MOLDOVANU Gheorghe, prof.univ. dr. d'État, ASEM.

Conditions spécifiques d'enseignement/apprentissage du français au sein des filières francophones: quand le français sur objectifs spécifiques vire au français sur objectifs universitaires.

COTLĂU Maria, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

Strategii de evitare a unor erori de exprimare în franceză de către vorbitorii de limbă română.

ALABAY Sercan, drt., **KARA Seref**, prof. dr., Université Uludag, Turquie.

E-learning 2.0 dans la classe : Utilisation de Shift[®] en FLE.

CEBAN Tamara, maître de conf., dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

Étude contrastive de la traduction des temps verbaux du français en roumain.

PODOLIUC Tatiana, maître de conf., dr., ULIM.

New Meanings in Political Discourse.

PASCARU Daniela, maître assistant, dr., Université d'État de Moldova,

ȘAGANEAN Gabriela, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

Strategii de realizare a lucrului individual în învățământul superior.

MERIACRE Aliona, drt., Université « Perspectiva-INT », R. Moldova.

The Remarkable Power of Games in Learning Proverbs and Sayings in the EFL Classroom.

MUNTEAN Ana, chargée de cours, drt., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

The theory of multiple intelligences: educational implications and mode.

COSTANDACHE Ana-Elena, maître assistant, dr., Université « Dunărea de Jos », Galați, Roumanie.

L'enseignement-apprentissage du texte littéraire en classe de FLE : découverte des structures textuelles, pratiques et défis.

MERINO MAÑUECO Susana, professeur associé, drt. Université de Valladolid, España.

El feedback en la corrección del discurso escrito en el aula de lengua extranjera: una perspectiva desde la formación del profesorado.

ATELIER

*Multilinguisme, Contrastivité et Communication interculturelle
par le prisme des média et des arts*

Session : 14h.30-16h.30 / Salle 401

Modérateurs :

VICOL Dragoș, prof.univ. dr. d'État, ULIM.

PETCU Marian, prof.univ., dr., Université de Bucarest, Roumanie.

VICOL Dragoș, prof.univ. dr. d'État, ULIM.

Communication and Contrastivity within the Electoral Company at the Presidential Elections of October 30 (1st tour) and of November 13, 2016 (2nd tour). Reference Points and Paradigmatic Considerations.

PETCU Marian, prof.univ., dr., Université de Bucarest, Roumanie.

Jurnalismul din România – între incertitudine și reinventare.

ENACHI Valentina, maître de conf., dr., Université des Études Européennes, R. Moldova.

Imaginile politicilor în mass-media. Studiu de caz.

MUREȘANU Ștefan Lucian, maître de conf., dr., Université « Hyperion » Bucarest.

For a Social Anthropology of Human Happiness Diegesis.

LAZĂR Ludmila, maître de conf., dr., ULIM.

La culture du dialogue dans l'espace audiovisuel de la République de Moldova.

BĂDĂU Horea Mihai, chargé de cours, dr., Université de Bucarest.

Cod Etic pentru Facebook, Twitter, bloguri și site-uri de știri.

BOHANȚOV Alexandru, maître de conf., dr., ULIM.

Ipostaze ale naratorului în filmul de nonficțiune.

BOUREANU Valentina, chargée de cours, dr., Université de Bucarest.

Adrian Păunescu – elemente de branding personal.

BULICANU Victoria, maître de conf., dr., ULIM.

Jurnalismul astăzi: între activitatea de informare și cea de promoting.

BARBAS Valeria, chercheur, Académie des Sciences, R. Moldova.

Repere de cercetare a dialogului intercultural muzical în creația academică contemporană din Republica Moldova.

MALCOCI Vitalie, maître de conf., dr., ULIM.

Morfologia limbajului plastic în creația meșterilor autohtoni.

BALAN Petru, maître de conf., maître des arts, ULIM.

Pictorul-scenograf și viziunea sa artistică în arta teatrală contemporană.

BOUHOHY Laurène Grace De Synthia, Pointe-Noire, étudiante ULIM ;

BUNESCU-CHILIMCIUC Rodica, chargée de cours, drt., ULIM.

La manifestation de choc culturel chez les étudiants étrangers.

VISIOCONFÉRENCE

Samedi, le 8 avril 2017

Session : 10h.00-13h.00 / Salle 410 - Centre de Réussite Universitaire (AUF BECO)

Modérateur :

RÂBACOV Ghenadie, Chef du Département de Philologie Romane « Petru Rosca », ULIM, Responsable du Centre de Réussite Universitaire, AUF BECO, ULIM.

VLĂDESCU Andreea, prof.univ.dr. Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

Un passeur culturel à double impacte européen.

ABOMO-MAURIN Marie-Rose, enseignante chercheur, Université Yaoundé 1, Cameroun.

De la nécessaire note en bas de page dans la traduction des langues africaines en français : le cas du boulo au Cameroun.

IVANOVA Nataliia, maître de conf., dr., Université Nationale Metchnikov d'Odessa, Ukraine.

Signes diacritiques et Signes de ponctuation : Herbarium manuscrit du XVIIIe siècle.

VINTILĂ Elena-Georgiana, enseignante, drd. Université de Craiova, Roumanie /Université de Liège, Belgique.

La vulgarisation et les pratiques vulgarisatrices des enseignants sur les blogues de FLE.

BUNGET Maria-Mădălina, enseignante, drd. Université de Craiova, Roumanie.

Le manuel roumain de FLE: porte ouverte à la culture de l'Autre.

FRANDESCU CONSTANTINESCU Ortansa Nina, enseignante, drd. Université de Craiova, Roumanie.

Le rapport image-texte dans les manuels de FLE.

BIANCHI Valentina, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

René Magritte, des mots et des images.

BURCEA Raluca, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

Ramifications de la métaphore relationnelle dans le discours du marketing.

BUZEA Oana, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

English Influences over the Romanian Language.

DRAGUSIN Denisa, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

On the Cognate Object in English and Romanian.

DUMBRAVESCU Daiana-Georgiana, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

Una perspectiva contrastiva en rumano y español sobre las unidades fraseológicas que expresan confianza/ desconfianza y facilidad / dificultad.

DUTA Florica, maître assistant, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

La condizione esistenziale dell'individuo nella commedia "Vittime del dovere" di Eugène Ionesco.

STERIAN Dan, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

Interview et dialogue dans « Le Neveu de Rameau » de Denis Diderot.

OSIAC Maria, maître de conf., dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

Exprimarea relațiilor spațio-temporale în limbile rusă și română.

DODENCIU Gabriela Adriana, enseignante, drt., Târgu-Jiu, Roumanie.

Valențe estetice în operele literare engleze.

RÉSUMÉS DES COMMUNICATIONS

Conférence inaugurale plénière

DEMORGON Jacques, Professeur de Philosophie, Maître de Conférences de sociologie des Universités Bordeaux, Reims, Paris ; Expert ENA, Entreprises, UNESCO, Rédacteur en chef *Synergies Monde Méditerranéen*, Gerflint, France.

Quels accès aux « significations-Mondes » et quels humains » ?

On ne peut accéder aux significations-mondes qu'à travers une construction rigoureuse de l'histoire humaine. Le savoir nous rappelle qu'il y a eu des empires-monde impressionnants par leur constitution, leur étendue, leur durée. Des religions-monde d'une humanité exceptionnelle de cœur, d'imagination, de pensée, avant leur dévoiement. Des économies-monde qui, elles aussi, font des miracles et se fourvoient. On dirait que les humains mettent à l'essai leurs grandes activités : politique, religion, économie. Et ces significations-mondes sont antagonistes, chacune en soi, toutes entre elles. Un temps, quelque part, chacune a pris tout le pouvoir pour elle, avec miracles et massacres. Une signification-monde nouvelle, de synthèse et prospective, se fait jour. L'humanisation des humains n'est possible que s'ils s'associent en associant tous leurs moyens. L'analyse rigoureuse de l'histoire les découvre à travers les trois figures de l'humain : - le gigantesque océan de (dé)régulation de leurs actions-passions par tous les acteurs ; - la dynamique de leurs grandes activités : religion, politique, économie, information ; - celle de leurs formes de sociétés : tribu, empire, nation, société d'économie mondialisée. Tout cela est en jeu. Aucune de ces trois figures n'est morcelée. C'est seulement notre présentation analytique qui pourrait le faire croire. Le mixte géo historique synthétique de chacune et le mixte qu'elles composent toutes trois ensemble constituent la véritable matrice de l'histoire humaine. Elle se projette en se singularisant dans chaque société à l'espace-temps singulier. D'autant plus si la durée de vie de cette société est millénaire. Ainsi, nous avons une globalisation dépassant la seule globalisation réduite de l'économie. Cette base rétrospective et actuelle est la « source-synthèse » pour poser une prospective des significations-mondes qui nous menacent et découvrir celles qui ont quelque chance de nous rendre moins inhumains.

Mots-clés : *significations-mondes, histoire humaine, des empires-monde, des religions-monde, des économies-monde, des significations-mondes antagonistes, humanisation des humains, grandes activités : religion, politique, économie, information, formes de sociétés : tribu, empire, nation, société d'économie mondialisée.*

CARPENTIER Nelly, dr. en psychologie, Maître de Conférences Sciences de l'information et de la Communication, Rédacteur en chef *Synergies Monde Méditerranéen*, Gerflint, France.

L'« hyperhumanisme » de Jacques Demorgon. De « Critique de l'interculturel » à « L'homme antagoniste

Le mot « humanisme » se maintient. Le surhumain laisse sa place au transhumain avec son homme augmenté. Nous préférons avec Joël de Rosnay (2016) l'hyperhumanisme. L'emploi se justifie pour l'œuvre de Jacques Demorgon car elle s'est construite pendant quatre décennies sur les terrains des rencontres européennes (Traité de l'Elysée, 1963) : actions, formations et recherches au cœur des crises des jeunesses (*L'exploration interculturelle. Pour une pédagogie internationale*, 1989). L'Europe est consciente des cultures : les siennes et celles des populations immigrées. D'où un livre de méthodologie pour étudier et comprendre les cultures hors stéréotypes et préjugés (*Complexité des cultures et de l'interculturel. Contre les pensées uniques*, 1996 ; 5e éd. 2016). Il fallait se référer à l'histoire pour comprendre la résistance des cultures sans nier leur interaction créatrice. Trois nouveaux livres. Sur la profondeur du passé :

L'histoire interculturelle des sociétés. Pour une information monde, 1998, 2e éd. 2002). Sur les difficultés relationnelles : *Guide de l'interculturel en formation*, 1999. Sur la genèse en cours des cultures : *L'interculturalisation du monde*, 2000. L'Europe se ralliant à la pensée unique néolibérale commençait à croire que la modernité économique et technoscientifique pouvait créer l'unité de ses peuples sans souci des cultures. Dans ces conditions, un dialogue interculturel de bonne volonté suffisait. *Critique de l'interculturel* (2005) montre que l'interculturel (contacts et dialogues) doit s'articuler aussi au multiculturel et au multiculturalisme (différences et tolérances). Comme au transculturel, de transformations réciproques. En fonction de chaque situation singulière. *Déjouer l'inhumain* (2010) dans la continuité d'Edgar Morin, esquisse une systémique antagoniste approfondie des cultures. Le vrai sens du dialogue interculturel résulte de sa dynamique relationnelle : *consensus* et *dissensus*. Ainsi, ni l'unité ni la diversité de l'humain ne sont compromises. *L'homme antagoniste* (2016) découvre, de Chine en Grèce jusqu'à Lupasco, l'antagonisme au cœur de l'univers. Pour mieux le voir à la source de l'espèce *homo* avec l'anthropologie de la *néoténie*. En se donnant les moyens de parvenir à la conversion des tragédies humaines. En transposant à leurs situations spécifiques les méthodes qui font les antagonismes devenir constructeurs quand ils produisent les miracles technoscientifiques.

Mots-clés : *humanisme, hyperhumanisme, résistance des cultures, interaction créatrice, dialogue interculturel, dynamique relationnelle, l'antagonisme au cœur de l'univers, néoténie, antagonismes constructeurs.*

OLARIU Florin-Teodor, CS II dr., **OLARIU Veronica**, CS III dr., **BOTOSINEANU Luminița**, CS I dr., **LUCA Ramona**, CS drd., Académie Roumaine, Iași, Roumanie.

Practici și atitudini (socio)lingvistice în mediul bilingv bucovinean.

Espațiul bucovinean se caracterizează la ora actuală printr-o bogată tradiție interculturală, ca urmare a istoriei sale tumultuoase și a poziției geopolitice: situată la confluența lumii slave cu cea a romanității orientale și modelată aproape un secol și jumătate de politicile lingvistice și culturale ale Imperiului austro-ungar, această parte a Europei a devenit rapid un exemplu de convivialitate etnică. Români, ucraineni, polonezi, germani, evrei, ruși au trebuit să trăiască împreună pe parcursul acestei perioade, situație care a favorizat crearea unui spațiu propice contactelor lingvistice. Referitor la partea românească a Bucovinei istorice, aici trăiesc astăzi reprezentanți ai comunităților de huțuli, polonezi, ucraineni și ruși-lipoveni, fapt care ne-a motivat să întreprindem o cercetare de teren pentru a surprinde practicile lingvistice specifice acestor grupuri etnice ce trăiesc în mediu aloglot. Cercetările au debutat în anul 2012 în cadrul proiectului intitulat Atlasul lingvistic audiovizual al Bucovinei (ALAB), până la această oră fiind efectuate anchete în două comunități de polonezi (Poiana Micului și Bulai) și într-o comunitate de huțuli (Brodina), ocazie ce ne-a oferit posibilitatea să observăm aspecte ce țin de comportamentul și de atitudinile lingvistice pe care aceste două grupuri de etnici minoritari le manifestă în raport cu grupul majoritar, reprezentat de populația românească din zonă. Acest demers a fost posibil grație principiilor geolingvisticii pluridimensionale pe care echipa ALAB le-a adoptat în cadrul propriei metodologii de cercetare, conform cărora în fiecare localitate au fost intervievați câte patru persoane, pentru a acoperi, astfel, două tipuri de variație: variația diagenarațională (două persoane tinere vs. două persoane în vârstă) și variația diasexuală (două femei vs. doi bărbați). Această strategie euristică ne-a permis să decelăm în situ elemente ce țin de vitalitatea și de loialitatea sociolingvistică a celor două comunități etnolingvistice anchetate și să observăm, astfel, „balizele” traiectoriilor lor identitare în context minoritar.

Cuvinte-cheie: *contact lingvistic, vitalitate lingvistică, loialitate lingvistică, atlas multimedia.*

ATELIER

**Multilinguisme, Contrastivité et Communication
interculturelle par le prisme de la linguistique**

UNTILĂ Victor, maître de conf. dr., ULIM.

La systémologie de Stéphane Lupasco et/ou la rationalité ouverte.

Prolégomènes pour une nouvelle approche des langues-cultures.

*Désormais, nous devrions envisager des systèmes rationnels
nécessairement ouverts et complexes/Edgar Morin/*

*Les systèmes ne sont pas dans la nature, mais dans l'esprit des hommes/
Claude Bernard*

L'évolution millénaire de la philosophie s'est manifestée généralement comme un processus de systématisation croissante. L'intérêt des philosophes envers l'Unité, la Totalité, l'Absolu, bref pour des approches systémiques se matérialisait dans différentes doctrines/théories pour compenser et/ou remédier l'échec, la ruine et/ou l'incomplétude des visions anciennes. Ainsi, les conceptions systémiques s'avéraient des formes accomplies, apotropaiques de la philosophie et de la pensée. En même temps, chaque approche systémique se profile vrai parce qu'il propose, et faux, parce qu'il exclut, réfléchissant le Monde dans un miroir propre, ne s'apercevant pas qu'il crée un autre Monde. D'autre part, ce qui reste d'une philosophie c'est son caractère systémique.

Dans les sciences les divers projets paradigmatiques, gnoséologiques et épistémologiques profilent de nouveaux modes synthétiques-intégratifs de rationalité, de nouvelles règles et standards pour appréhender d'une manière conjonctive les aspects structuraux, actionnels et dynamiques. Pour se montrer intégrale et/ou systémique, complexe, ouverte et transfini, toute approche sur le langage humain est obligée à renoncer à ses ancrages anthropo-culturels isolés et réaliser « la naturalisation de l'esprit et du langage » (Auroux) par les rapports complémentaires entre la nature et la culture, basés sur une anthropogénie (Van Lier) des langues et « l'intérité » antagoniste de l'être humain.

La philosophie de l'antagonisme contradictoire trialectique de Stéphane Lupasco, surtout sa systémogénèse et la dialectométhodologie cognitive réussit, à notre avis, à orchestrer un supra modèle, un algorithme méthodologique qui s'inscrit dans les prétentions systémiques universalistes, mettant en exergue l'interdépendance des constituants ainsi que des mécanismes dynamiques de la connaissance. Cette appréhension systémologique trialectique transfini pourrait constituer des prolégomènes pour une nouvelle approche des langues-cultures.

Mots-clés : *unité, totalité, absolu, philosophie, pensée, systémique, systémologie, trialectique, systémogénèse, dialectométhodologie.*

SOLOVIEVA Elena, maître de conférences, docteur ès lettres, Université linguistique de Moscou, Russie.

La phonologie sous l'aspect de la pragmatique.

Les concepts de la pragmatique jettent un autre regard sur la phonologie dont les études furent élaborées par Troubetzkoy. Le pragmaticien d'aujourd'hui reconnaît dans les principes de phonologie les concepts de sa discipline étudiée. La définition tout élémentaire de la pragmatique comme science qui traite de la relation du signe à ses usagers empreint le livre. Le terme de signe n'est pas étranger à Troubetzkoy fidèle au structuralisme de Saussure. Le phonologue expose les thèses de son étude du point de vue de la perception de l'acte de parole par l'auditeur, sans oublier que tout le courant sonore est produit par le sujet parlant. Le

linguiste assigne trois faces à la manifestation parlée : présentation du sujet parlant, appel à l'auditeur (ou aux auditeurs), représentation de l'état de choses. Le concept-clé de la production et de la perception du message dans « Les principes de phonologie » est l'opposition phonologique. Troubetzkoy donne un exemple du traitement de la genèse du sens du message et de sa perception par les récepteurs dans la description détaillée des oppositions phonologiques. Le sens est le résultat de l'opposition dans l'esprit du locuteur ainsi que dans l'esprit de l'auditeur. Le regard rétrospectif sur les oppositions phonologiques laisse voir dans la conception de Troubetzkoy une découverte méthodologique fort actuelle de nos jours. La notion d'opposition a une valeur épistémologique générale capable de caractériser d'autres domaines de recherches linguistiques.

Mots-clés : *phonologie, pragmatique, acte de parole, opposition phonologique, production et perception du message, sujet parlant, auditeur.*

GUȚU Ion, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

Sémiotique et communication interculturelle.

La sémiotique se propose, dernièrement, d'étudier le signe plutôt comme unité des systèmes de communication et moins comme unité isolée. Vu que ses systèmes s'avèrent divers et multiples, quelle serait le défi pour le cas d'une communication interculturelle ? Est-ce un autre mode ou manière de communication ? Une telle communication permet-elle de concevoir le monde comme uni- ou plurivers ? Toutes ces préoccupations conviennent à des débats qui doivent s'attaquer à des sujets visant les spécificités de la communication interculturelle, la variété et/ou la complexité des unités de ce système, les particularités du stéréotype, afin de s'interroger si un monde du consensus relationnel et du dialogue constructif est possible.

Mots-clés : *sémiotique, unité de communication, système de communication, communication interculturelle, stéréotype.*

MANOLI Ion, prof. univ. dr. d'État, ULIM.

Balzac et son vocabulaire néologique.

Toucher à un fait caractéristique du style d'un grand écrivain comme l'est Honoré de Balzac (1799-1850), c'est toujours, d'une manière ou d'une autre, s'engager dans le tout de ce style, c'est accepter d'examiner des aspects très divers de son œuvre. Nous allons soumettre à l'analyse (plutôt lexicographique) les créations lexicales individuelles, nommés encore *néologismes connotatifs, néologismes stylistiques, créations de l'auteur*, etc. La préciosité balzacienne n'est pas affaire d'images, mais de syntaxe et de vocabulaire. Un examen rapide de son lexique nouveau d'après la forme et d'après le contenu nous a permis de cerner un nombre de vocables assez rares qui ne sont pas encore enregistrés dans les grandes sources lexicographiques ni du temps de Balzac, ni de notre temps. Ces unités constituent un aspect de la néologie qui à son tour nous renseignent sur l'originalité de la langue de Balzac.

Mots-clés : *néologie, néologisme de l'auteur, création individuelle, impulsion néologique, créativité lexicale, néologisme connotatif.*

SAVIN Angela, maître de conf., dr.hab., ULIM.

Le sens lexical, phraséologique et motivationnel.

Dans la présente étude sont décrites certaines lignes de démarcation ou affinités entre le sens lexical, phraséologique et motivationnel. Vous y trouverez diverses opinions des savants concernant cet aspect de recherche. Nous avons apporté des précisions relatives au contenu et l'acceptation accordée au terme sens lexical, phraséologique et motivationnel. L'interaction de trois facteurs détermine le sens du mot: facteur ontologique, facteur notionnel, facteur fonctionnel. D'une manière générale mais avec certaines réserves, on peut attribuer les mêmes

affirmations au sens phraséologique. Elles sont étudiées dans l'article ci-dessous. Le sens motivationnel du mot est un signe spécifique de ce mot. La motivation est la capacité structurale et sémantique du mot qui permet de réaliser l'interdépendance de la forme sonore et de son sens à travers la comparaison avec d'autres unités lexicales de la langue. Les types de motivation du sens du mot sont les suivants : la motivation lexicale et la motivation structurelle qui représentent l'expression par le mot de l'indice pour classer l'objet désigné. La motivation lexicale et structurelle est réalisée par la forme interne du mot (FIM). Les composantes de la FIM sur « l'horizontale » sont la forme motivationnelle et le sens motivationnel et sur la « verticale » – la partie motivationnelle et la partie formation.

Mots-clés: *sens lexical, sens phraséologique, sens motivationnel, motivation, forma interne du mot, motivation lexicale, motivation structurelle, forme motivationnelle, sens motivationnel.*

LIFARI Viorica, maître de conf. dr., USM.

Categorii conceptuale ale emoțiilor redată de expresii frazeologice somatice cu componenta lexicală „ochi”.

Expresiile frazeologice ce conțin o componentă somatică prezintă o sursă lingvistică vastă pentru efectuarea unui studiu asupra culturii spirituale în diferite limbi. În această lucrare ne-am propus o cercetare a expresiilor frazeologice somatice ce conțin lexemul „ochi” în limbile engleză, română și rusă din perspectivă lingvistică cognitivă. Exemplele au fost selectate din dicționare și clasificate după imaginea „ochiului” care redă o anumită categorie conceptuală emotivă. Cercetarea materialului factologic a fost elaborată după criteriile semantice propuse de profesorul american G. Lakoff pentru metafora conceptuală și metoda schemelor imagistice utilizate pe larg de renumita savantă poloneză A. Wierzbicka în studiile sale despre universalitatea/neuniversalitatea conceptelor emotive în mai multe culturi. În urma elaborării acestui studiu am identificat asemănări și deosebiri cultural specifice atât în conceptualizarea categoriilor conceptuale emotive redată de expresiile frazeologice somatice în cele trei limbi de lucru, cât și am scos în evidență diferite „imagini ale ochiului” ce descriu categorii conceptuale a emoțiilor în limbile engleză, română și rusă.

Cuvinte-cheie : *categorie conceptuală emotivă, categorie cultural specifică, categorie universală, expresii frazeologice somatice, „imagini ale ochiului/lor”, lingvistică cognitivă, scheme imagistice.*

CHISELIOV Victor, maître de conf., dr., Université Pédagogique d'État « Ion Creangă », R. Moldova.

Die konjunktivischen fast / beinahe - Sätze aus der Sicht der Konstruktionsgrammatik.

Im nachfolgenden Beitrag unternimmt der Autor einen Versuch die konjunktivischen syntaktischen Strukturen, die in der deutschen wissenschaftlichen Grammatik als fast/beinahe – Sätze bezeichnet werden, aus konstruktionsgrammatischer Sicht zu behandeln. Die Konstruktionsgrammatik (des weiteren im Text – KG) hat sich zu Beginn der 2000er Jahre aus der Langacker's Cognitive Grammar entwickelt und mittlerweile als eine selbständige linguistische Strömung etabliert, mit dem Ziel sprachliche Phänomene empirisch zu beschreiben. Grundbegriffe der KG sind die sog. **K o n s t r u k t i o n e n**, die als Form-Bedeutungspaare verstanden werden, und aus denen das zu beschreibende Inventar von Konstruktionen, das sog. **K o n s t r u k t i k o n**, bestehen soll. Die im Beitrag beschriebenen Strukturen, also die konjunktivischen fast/beinahe-Sätze, weisen, der Meinung des Autors nach, die wichtigsten Merkmale einer Konstruktion auf: sie haben eine prototypische syntaktische Struktur und werden inhaltlich durch eine gemeinsame Bedeutungskomponente zusammengehalten. Strukturell gliedert sich der vorliegende Beitrag in vier Textabschnitte. Im ersten und im zweiten Abschnitt werden theoretische Grundlagen, Grundbegriffe der KG

sowie die Hauptmethoden der konstruktionsgrammatischen Analyse kurz skizziert. Im dritten Textabschnitt werden fast/beinahe-Sätze unter Einsatz von konstruktionsgrammatischen Analyseverfahren behandelt, und im vierten wird die These begründet, dass die analysierenden syntaktischen Strukturen als Konstruktionen identifiziert werden können.

Schlüsselwörter: *Konstruktionsgrammatik, Konstruktion, Konstruktikon, Form-Bedeutungspaare, gebrauchsbasiertes Modell, Konventionalität, Nicht-Kompositionalität, prototypische Muster.*

RADU Zinaida, maître de conf., dr., ULIM, **VULPE Ana**, maître de conf., dr., ULIM.

Lexicografia contrastivă: tehnici și metode în abordare (în baza interpretării lexicografice a unor verbe din limbile română și franceză.

Credem că e mai mult decât evident faptul că în procesul de învățare și de studiere a limbilor dicționarele, inclusiv cele bi- și polilingve, au o importanță primordială. Actualmente, o adevărată operă lexicografică poate fi realizată doar bazându-ne pe o cunoaștere temeinică care să reflecte în mod adecvat însușirile esențiale ale limbii. Pentru ca un dicționar să aibă un caracter sistemic, trebuie să fie reduse orice fel de contradicții supărătoare. Întru atingerea acestui scop inițial sunt precizate metodele activității lexicografice (sursele, tehnica fixării sistemice a cuvintelor, sistemul referințelor, sistemul remarcilor lexicografice etc.). Elaborarea oricărui dicționar bi- sau polilingv trebuie să urmărească câteva obiective de bază, printre care: 1) a fi un instrument sigur în munca traducătorilor de toate categoriile, or în prezent traducerile joacă un rol dintre cele mai importante în vehicularea masivă a valorilor spirituale universale. Dicționarele fundamentale stabilesc legături atât între limbile de mare circulație, cât și între idiomuri mai puțin răspândite; 2) a fi un ajutor eficient pentru persoanele care învață aprofundat una dintre limbile date ori ambele limbi; 3) a fi sursă de material faptic, riguros și sistematizat, pentru cercetătorii care fac studii comparate; 4) a furniza sinonime pentru cuvintele utilizate în elaborarea unui discurs, în comunicare în general, pentru a varia mijloacele de exprimare. Dintre multiplele probleme pe care le pune un dicționar bi- sau polilingv problema registrului de cuvinte și cea a traducerii sunt cardinale. În procesul de elaborare a dicționarelor bi- sau polilingve apar dificultăți generate de comportamentul semantic diferit al unităților lexicale din limbile respective. Deseori spectrul semantic al lexemelor din limba-sursă este vădit distinct față de cel al lexemelor din limba-țintă. Lucrurile se complică de multe ori din cauza lipsei de precizie a însăși noțiunii de sens lexical – problemă deosebit de acută, în special, în lexicografierea verbului.

Cuvinte-cheie: *dicționar bi-, polilingv, limbă-țintă, limbă-sursă, interpretare lexicografică, axă semantică, verb polisemantic.*

MIHĂILĂ Eleonora, chargée de cours, drt., ULIM.

Les indicateurs argumentatifs au service de la (dé)construction de l'ethos discursif.

Une des préoccupations majeures des sujets parlants est leur soin pour se créer un ethos discursif favorable qui, doublé par l'ethos prédiscursif, est susceptible d'assurer la crédibilité du message délivré. À part le rôle foncier de bâtir la cohésion/cohérence du discours, les indicateurs argumentatifs sont doués également d'un potentiel qui met en lumière l'image sociodiscursive du sujet parlant. En quelle mesure réussissent les orateurs à maîtriser et manipuler les indicateurs argumentatifs pour se créer un ethos crédible et s'assurer l'adhésion de l'auditoire? C'est à cette question qu'on se propose de répondre dans la présente communication, en partant d'une tentative d'élucidation de l'essence, des caractéristiques et de la typologie des indicateurs argumentatifs. La présente recherche est fondée sur une approche sémiotique appliquée sur un corpus formé de discours sélectionnés de l'actualité politique française.

Mots-clés : *indicateurs argumentatifs, ethos discursif, discours, auditoire.*

COLENCIUC Ina, chargée de cours, drt., ULIM.

Classification of Monolexical Units of the Functional – Semantic Field “Money”.

The article is devoted to the peculiarities of functioning of monolexical functional-semantic field “money” in the English language. The concept of “field” traces back to the definition of language as the system, representing the complex mechanism, which was theoretically explained by F.de Saussure. For our contribution, we consulted the works of different linguists who carried out research on the theme such as Western scholars: J. Trier, G. Ipsen, V. Porzig, L. Weisgerber, W. von Humboldt, J. Lyons, Ch. Morris, E. Coseriu, Russian scholars V. A. Zvegintsev, Ju. D. Apresian, A. N. Bondarko, V. G. Admoni as well as Moldovan researchers S. Berejan, A. Ciobanu and V. Bahnaru. Functional semantic field is a reversible integrity formed by lexical, lexical-grammatical and world-building elements and grammatical means belonging to the same semantic group. 180 monolexical units of the functional semantic field “money” have been selected for analysis. The constituents of this field occupy an important place in the lexical system of the English language. Monolexical units are not only classified thematically but also according to the following set of four dimensions proposed by E.Coseriu: diaphasic (in different communicative settings, different styles), diastratic (in different social groups), diatopic (in different places and regions of the linguistic area, different dialects) and diachronic (variants and even historical stages).

Keywords: *functional-semantic field, classification, dimension, diaphasic, diastratic, diatopic, diachronic.*

CLIUCINICOVA Liudmila, chargée de cours, drt., Université « T.Sevcenco », Tiraspol, R. Moldova.

La comparaison dans le discours judiciaire: aspects stylistique et rhétorique.

Il s’agit en premier lieu de l’action de rapprocher deux réalités appartenant à deux champs sémantiques différents mais partageant des points de similitudes au moyen d’un outil comparatif. La comparaison est une ressource privilégiée du langage poétique qui permet aussi de faire progresser l’argumentation et de donner à voir des réalités difficiles à définir autrement qu’au moyen du langage figuré. Donc, il est question d’étudier et d’analyser la notion de la comparaison du point de vue stylistique (comme figure de style) et rhétorique (comme procédé de persuasion) dans le discours judiciaire. Ces aspects sont déterminés par le fait qu’en rhétorique les nombreux mécanismes destinés à persuader le public sont à la fois les figures stylistiques qui visent à faire le discours plus expressif. Deuxièmement l’accent se met sur les typologies de la comparaison dans la linguistique qui permettent à bien choisir la façon de son interprétation. L’objectif principal est de comprendre le rôle de la comparaison dans un discours argumentatif, sa valeur pratique dans le dit quotidien. Le travail effectué pourrait être utile à tous les enseignants et à tous les étudiants qui s’intéressent à la comparaison non seulement comme une figure de style mais comme un moyen de persuasion dans l’art oratoire, donc à tous qui s’intéressent à l’aspect stylistique et celui oratoire de la comparaison.

Mots-clés : *comparaison, procédé d’argumentation, figure stylistique, plaidoirie, éloquence, interprétation, avocat.*

BAGHICI Nicoleta, chargée de cours, drt., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

Cauzele migrației lexicului specializat în lexicul comun.

Tendințele tot mai mari ale internaționalizării, globalizării, precum și dezvoltarea tehnologică conduc la „acte de comunicare mai specializate” întrucât în fiecare necesitate crescută de comunicare este prezentă, pur și simplu, o consecință logică. În pofida nivelului sporit de standardizare și internaționalizare, există multe diferențe culturale, de comunicare, precum și lingvistice profund înrădăcinate în toate domeniile legate de terminologia specialitate.

Odată cu creșterea cantitativă a lexicului terminologic, legat de dezvoltarea rapidă a diferitor activități profesionale în societatea modernă, apariția unui număr mare de concepte și fenomene noi și prin urmare, a unor noi simboluri într-un vocabular specializat ce apar în mod activ, apar și schimbări calitative, printre care cel mai important este procesul determinologizării condiție de pierdere treptată a sensului său îngust și transferul unității terminologice dincolo de sistem. Schimbarea calitativă a termenilor și a profesionalismelor sunt asociate cu procesul de limbaj, care a fost numit „intelectualizarea limbajului”. Pentru prima dată, acest termen a fost menționat de un membru al cercului lingvistic de la Praga, B. Gavranek. Prin intelectualizarea LC lingvistul înțelege „acea fază de dezvoltare a limbajului în care declarațiile devin mai precise și determinate, ...abstracte și capabile ... să exprime complexitatea gândirii și interacțiunea lor”.

Cuvinte-cheie: *lexic specializat, lexic comun, lexic terminologic, migrare, termen, determinologizare, intelectualizarea limbajului.*

LISNIC Aliona, chargée de cours, drt., ULIM.

Terminologia motivațională: definiție și actualizare.

Relațiile de motivație sunt un tip de legături sistemice ale unităților lexicale. Deși interesul față de fenomenul motivației lingvistice crește treptat, el rămâne necercetat, în mare parte vizând legătura dintre forma internă și cea externă a unității de limbă. Cuvintele motivate și procesele lexicale relaționate cu acestea determină formarea uneia dintre principalele tendințe ale dezvoltării limbii – tendința motivației semnului glotic. Cuvintele motivate și respectiv relațiile de motivație reprezintă în sine o universalie lingvistică. Cuvintele motivate constituie o parte semnificativă a lexicului multor limbi. (rusă, franceză, germană, suedeză etc). Studiul fenomenului de motivație a cuvintelor în toate aspectele sale va contribui la o mai bună înțelegere a unui șir de fapte și fenomene lingvistice, a căror cauza nu este suficient (sau deloc) studiată. Ne propunem să oferim explicația unor termeni din motivologie pentru a-i introduce în uzul cercetării lingvistice, și anume: *context motivațional, bloc motivațional, demotivat, demotivație, motivat, motivație lexicală, motivație unidirecțională, motivație reciprocă motivația structurală.*

Cuvinte-cheie: *context motivațional, bloc motivațional, demotivat, demotivație, motivat, motivație lexicală, motivație unidirecțională, motivație reciprocă motivația structurală.*

CHIRICENCU Nicolae, chargée de cours, ULIM.

Complementul direct prepozițional în limbile romanice.

Apariția prepoziției înaintea complementului direct în unele limbi romanice în mod constant provoca discuții aprinse. Datorită unicității funcționării sale, acest fenomen sintactic prezintă dificultăți la stabilirea unor reguli precise de utilizare a prepoziției. Complementul direct oformat prepositional (obiectul prepositional) rămâne până în prezent subiectul unor raționamente teoretice ale romanisticii, după cum reiese din lucrările recente ale unor notorii lingviști. Până în prezent nu sunt formulate reguli rigide de folosire a prepoziției pentru complementul direct și nu sunt pedepplin explicate cauza apariției structurii prepoziționale a obiectului direct pe lângă verbele tranzitive. Problema este că, în limbi ca spaniolă, portugheză, catalană, precum și în limba română și retoromană, în condiții sintactice specifice, în fața complementului direrect apare o prepoziție, pe când în limba latină, din care limbile romanice au moștenit sistemul pepozițional, complementul direrect se introducea nemijlocit, fără prepozie, adică cazul complementului direct era acuzativul non-pepozițional. Anumite categorii de cuvinte (numele proprii, pronumele) întotdeauna sunt marcate prepozițional, dat fiind că aceste unități lexicale sunt de așa natură încât în discursul colocvial ele indică numai noțiuni bine cunoscute din context. Observațiile noastre confirmă cea ce s-a remarcat anterior de către

unii autori, că la studiul fenomenelor sintactice ar trebui să se ia în considerare și datele/efectele „lingvisticii textului”.

Cuvinte-cheie: *sistem pepozițional, obiect direct prepozițional, regimul de caz al prepozițiilor, context, raport (relație) gramatical, lingvistica textului.*

ATELIER

***Multilinguisme, Contrastivité et Communication
interculturelle par le biais de la littérature et la traduction***

KARA Seref, prof. dr., Université Uludag/Turquie, **ALABAY Sercan**, drt., Université Uludag/Turquie.

La nécessité de la traduction spécialisée et expériences de formation des traducteurs spécialisés en Turquie.

On va d’abord faire une brève description et évaluation du marché du travail dans la présente recherche, pour les traducteurs en Turquie, basée sur une analyse de la demande croissante en communication spécialisée et de traduction. On va également examiner les changements par l’émergence de nouvelles technologies et formes de communication via l’Internet et d’autres médias numériques afin de tirer des conclusions sur les nouveaux défis et de nouveaux profils d’emploi dans le domaine de la traduction. Par cette évolution, de nombreuses universités turques ont changé, au cours des dernières décennies, leur programme d’études dans la formation académique des traducteurs. L’adaptation à ces nouvelles exigences et demandes met l’accent sur une composante beaucoup plus spécialisée avec des vues claires et pratiques. On va étudier aussi les expériences décrites avec ce type de formation en Turquie, avec une attention particulière à la maîtrise des compétences en traduction. Dans ce contexte, nous discuterons en même temps du déficit encore existant dans l’enseignement de la traduction et les implications à surmonter, afin de préparer adéquatement les futurs traducteurs pour le marché de travail de plus en plus complexe et exigeant.

Mots-clés : *traduction, formation, programme d’étude, compétence.*

RUMLEANSCHI Mihail, maître de conférences, dr., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

La situation dans les opérations de décodage du texte littéraire.

La notion de situation est largement utilisée dans toutes les sphères de la vie sociale. Dans la littérature, par opposition à la notion de contexte (qui est conçu souvent comme son équivalent), nous comprenons la situation de communication comme un cadre polyvalent de faits socio-psychologiques et naturels imaginé par l’auteur qui sert à intégrer les sujets parlants dans les activités leur revenant d’après le scénario et leur servant, au besoin, de point de repère rétrospectif. Elle se présente ainsi comme l’environnement extralinguistique dans lequel l’auteur place les sujets de l’échange verbal. L’article est consacré à l’étude de la typologie des situations littéraires et de leur rôle dans l’édification et le décodage des textes. Parallèlement on précise l’essence et on propose la définition de la situation comme composante du discours littéraire. En même temps on identifie les fonctions de la situation dans le processus d’édification du texte. Une attention à part est accordée au problème de la mise en évidence de la typologie des opérations que le récepteur réalise pendant le décodage du texte littéraire.

Mots-clés : *situation littéraire, fonction intégrative / identificatoire / référentielle / connotative / coordonatrice, opérations d’appropriation du texte / de détéxtualisation / de transfert de significations / de retextualisation.*

GHEORGHITĂ Elena, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

Cercetarea traducerii axată pe produs: oportunități și limitări.

Traducerea este un joc strategic, scopul căruia este redarea conținutului mesajului din limba-sursă cu mijloacele limbii-țintă astfel încât efectul asupra receptorului traducerii să fie același sau aproape același pe care era să-l aibă originalul asupra auditoriului cunoscător al limbii sursă. În cadrul prezentării vom aborda problematica cercetării produsului textual, care este rezultatul actului de traducere a discursului scris sau oral. În prezentare ne vom referi la principalele metode de cercetare a produsului textual al traducerii: analiza critică a discursului (în engleză – critical discourse analysis), analiza corpusului și evaluarea calității traducerii efectuate. Deseori în literatura de specialitate este sugerat, direct sau indirect, faptul că prin studierea produsului traducerii putem afla unele lucruri despre procesul prin care trece traducătorul (inclusiv tehnicile și strategiile aplicate de acesta). Vom argumenta de ce ar fi bine de evitat astfel de concluzii. Vom prezenta succint modelele existente de evaluare a calității traducerii, inclusiv eventualele puncte forte și provocări ale unui astfel de studiu, precum și vom atrage atenție problemelor și provocărilor formării corpusului ce poate fi folosit pentru cercetarea produsului actului de traducere.

Cuvinte-cheie: *metoda de cercetare, traducere, produs, analiza critică a discursului, analiza corpusului, evaluarea calității traducerii, conceptul studiului.*

STOIANOVA Inga, maître de conf. dr., ULIM.

Aspects of Cultural Realia Translation.

Cultural realia render national identity of any language. In today's world a proper comprehension of cultural identity is particularly important as it contributes to successful communication and productive dialogues between the cultures. Being the words signifying objects of the material culture, especially pertaining to the local culture, cultural realia represent the background of knowledge which is generally relevant for an adequate communication within the society. Communication is the main task of the expert in translating the realia. Cultural realia are language elements that are not identical in source and target languages, corresponding to different concepts and ideas. Detecting cultural elements in texts is decisive for translation as culturally based conventions of text construction may even constitute a major translation problem for communication. Cultural issues in translation are connected with the problem of understanding the texts to be translated, because in many cases the translator is not necessarily a member of the same culture. To be able to translate cultural-bound words and to find equivalences for them, the translator has to start out from the knowledge and evaluative relationship the TL society possesses about the given realia and not from the SL norm. Not having any cultural or factual pre-knowledge the translator will not understand a piece of information, even if it is presented to him/her in the most logical way.

Keywords: *culture, cultural realia, cultural-bound words, cross-cultural communication and translation, evaluative relationship, background knowledge.*

MINCU Eugenia, maître de conf., dr., Académie des Sciences de Moldova.

Staticul și dinamicul în terminologia medicală.

Natura logică, în funcție de cunoașterea „lucrurilor”, se referă la nume (substantivul), calitate (adjectivul), acțiune (verbul). În articolul *Aspecte morfologice ale arterei sacrale mediane* (Ionescu C.), se constată că din totalul de 856 (100%) de cuvinte utilizate, 302 (35,2%) sunt substantive, 268 (31,3%) sunt adjective, 87 (10,1%) sunt verbe și 199 (23,4%) de cuvinte reprezintă alte părți de vorbire (adverbe, prepoziții, conjuncții, numerale). Mulți dintre cercetătorii în domeniu consideră că toate noțiunile specializate pot fi exteriorizate în substanțiv, acesta fiind susceptibil a acoperi vidurile denominaționale. Alții afirmă că și alte

părți de vorbire pot fi termeni. Lingvistul ceh O. Mann remarcă faptul că sistemul terminologic, din punct de vedere al părților de vorbire utilizabile, este axat pe substantive, prezent ca element static al terminologiei în opoziție cu verbul care este elementul dinamic. *Caligare oculus, sonere auris, succidere artus* („Se întunecă în ochi, sună în urechi, se îndoieie genunchii”) – este o descriere a stării patologice făcută de către Lucretius III, 156 – un model care exteriorizează relația static *versus* dinamic. În terminologia medicală românească împrumuturile din limba franceză sunt *pars leonis*, mai puțin sunt cuvinte din *straticum* și mai puține – formate pe teren românesc.

Cuvinte-cheie: *terminologie, termen, medicină, nume, calitate, acțiune.*

CAMENEV Zinaida, maître de conf. dr., ULIM.

Context and its Role in Translation.

The function of translation is the transfer of information, the exchange of signifieds. This is not the sole purpose of translation, but also the transfer of the culture. It also means language and identity, faithfulness towards the target language and culture. To translate the culture one needs to know the context and must have “conscious theorization of the problem of the source text”. Not only semantics must be maintained if the lexical integrity of the text is to be protected. Cultural knowledge and cultural difference of the texts have been a major focus of the translator training and translation theory. The main concern of our article has traditionally been the phrases that are heavily and exclusively grounded in one culture that they are almost impossible to translate it into the terms of another.

Keywords: *function of translation, transfer of culture, knowledge of the ways of translation, cultural knowledge, translation training.*

RÂBACOV Ghenadie, maître assistant, drt. ULIM.

Autotraduction et dialogue interculturel dans l'espace littéraire francophone.

Le présent article est consacré à l'évolution et à l'importance de la traduction auctoriale dans les zones géolittéraires, délimitées par la langue française et la création des écrivains bilingues ayant entièrement ou partiellement autotraduit leurs œuvres. La multidisciplinarité du phénomène de l'autotraduction, sur laquelle reposent les recherches récentes, constitue le décor de cet acte passionnant, profondément imprégné d'un dédoublement créateur et caractérisé par un va-et-vient continu entre deux textes dont le statut est équivalent à l'œuvre originale. L'auteur traite aussi la typologie des autotraducteurs francophones, selon les critères proposés par le savant canadien Rainer Grutman.

Mots-clés : *autotraduction, création, bilinguisme synergétique, francophonie littéraire, intraduction, extraduction.*

MILU-VAIDSEGAN Anca, , maître de conf., dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

Idiomaticitatea din perspectivă traductologică.

În lucrarea de față ne propunem o abordare comparativă din punct de vedere traductologic a versiunilor în limbile franceză și română ale romanului Tocaia Grande al scriitorului brazilian Jorge Amado. Intenția noastră este de a reliefa mecanismele prin care se realizează traducerea unor expresii idiomatice în cele două limbi-țintă, care fac parte din aceeași familie a limbilor romanice ca și limba sursă, dar care se diferențiază considerabil din punct de vedere cultural. Studiul idiomaticității se dovedește important pentru studierea mentalităților vorbitorilor dintr-o anumită comunitate lingvistică, idiomaticul constituindu-se ca o instrumentalizare a modului prin care o limbă se raportează la lume, diferențiindu-se astfel de celelalte. Idiomaticitatea este o trăsătură care acoperă aspectul semantic al unităților frazeologice, deschizând calea unei lecturi duble sau multiple, în funcție de context (care determină menținerea sensului literal sau

generarea unei interpretări metaforice) sau de inferențele operate de interlocutor în plan discursiv. Competența lingvistică și traductologică se bazează pe stăpânirea ariei frazeologice. Pe lângă recunoașterea locuțiunilor stereotipe, cunoașterea sensului global al acestora, traducătorul trebuie să țină seama și de situația de comunicare.

Cuvinte-cheie: *locuțiuni stereotipe, frazeme, opacitate, context de utilizare, semnificație compozițională/literală.*

CRAVCENCO Victoria, drt. Université d'État de Moldova.

Revision, proofreading, editing, translation quality assurance, localization.

Information technology makes translators' life easier, offering them a wide range of translation and localization tools. The following terminology is used for quality assurance: document revision, proofreading, editing and quality assurance. Sometimes this means machine translation post-editing, localization and / or creative writing. Combining technical translation analysis with a review of translation and localization tools, we hope to make a modest contribution to those engaged in translation. In this paper we describe the tactics we use to insure a high quality of translation, most of which are based on terminological research made for the appropriate field, country, organization, i.e. context. We believe that a definition-based and a corpus-based approach is the most efficient when the translator uses official documents and websites as reference documents. The analysis and review made in this paper does not pretend to be exhaustive; this is just an attempt to outline some problematic areas related to translation and describe some of the practices used in this field. Translation theory and translation studies, combined with powerful computer-assisted translation and localization tools will probably make a revolution in the field, further enhancing the quality and speed of translation, lowering its price, easing the process of document processing and information retrieval.

Keywords: *revision, proofreading, editing, quality assurance, localization, specialised terminology, specialised translation, definition.*

METLEAEVA Miroslava, chercheur, traducteur, Académie des Sciences, R. Moldova.

Fluxurile traductologiei contemporane în circuitul rumâno-rus.

Teoriile despre importanța traducerii în procesul literar din secolul XX – primele decenii ale secolului XXI sunt într-o tot mai puțină măsură supuse unei analize reglementate. O confirmă și analiza actualiei stări a teoriei despre știința traducerii în spațiul european integral și, în particular, în traductologia română și rusă. O traducere adecvată și, într-o măsură oarecare, echivalentă originalului servește ideii de autoidentificare a întregii națiuni în cadrul literaturii și culturii universale, transformând procesul literar național contemporan în unul autosuficient și capabil de concurență. A impune în activitatea de traducere niște gradări standardizate convențional, care reglementează în mod subiectiv textul în cauză în limitele unei teorii oarecare, poate deforma tabloul autentic al vieții literare la o etapă de timp concretă și istorică, denaturând dezvoltarea ei ulterioară. Lucrările savanților români și ruși duc doar la o ipoteză despre specificul abordării artisticului, ținând cont de realizările teoretice ale școlilor și curentelor naționale. Articolul se referă din nou la ideea că practica traducerii, în special infiltrarea în laboratorul acestui proces va da un nou imbold reflecțiilor teoretice în domeniul traducerii artistice.

Cuvinte-cheie: *traductologia, autoidentificare, gradări standartizate, limitele teoriei, specificul artisticului, laboratorul traducerii, curente naționale.*

BOTNARI Lia, chargée de cours, drt., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

Proiecții ale copilăriei sovietice în romanul Copil la ruși de Leo Butnaru și Iepurii nu mor de Savatie Baștovoii.

În cadrul acestui articol ne propunem să prezentăm o tipologie a personajelor identificate în romanul Copil la ruși de Leo Butnaru și Iepurii nu mor de Savatie Baștovoii. Pe motiv că aceste romane au drept scop valorificarea conceptului de copilărie sovietică, personajele identificate sunt foarte variate la nivelul valorilor general-umane, aspirațiilor, dar și a mentalității. Vom utiliza drept criterii de delimitare următoarele: genul, vârsta, statutul social, poziția părinților în viața politică a statului etc. Am identificat copii a căror scop primordial era înscrierea în rândul pionierilor, purtând cravată roșie pentru a striga „Întotdeauna gata!” de a lupta împotriva dușmanilor puterii sovietice. O altă modalitate de a descrie copilăria este drept o perioadă a inefabilului, vârstă de aur și cea a inocenței care își are obârșia într-un spațiu ideal ce-i permite copilului să-și păstreze cele mai frumoase amintiri și aventuri. Ceea ce individualizează aceste personaje este diferența dintre copilăria copiilor de ștăbi de stat de cea a simplilor țărani sau a copiilor rămași fără părinți în urma războiului sau a deportărilor.

Cuvinte-cheie: *universul copilăriei, limbaj poetic, tipologia personajelor, autobiografie, narator-personaj, dictatură sovietică.*

POPA Oxana, chercheur, drt., Académie des Sciences de Moldova.

„Călătorie la capătul nopții” prin prisma sociocriticii.

Louis-Ferdinand Céline este o personalitate pe cât de scandaloasă în plan politico-social, pe atât de genială în plan artistic. Romanul său, Călătorie la capătul nopții, înfățișează un erou pus față în față cu ineptia morții în Primul Război Mondial, cu mizeria, cu politica colonialismului, etc., eroul negând acele valori tradiționale pe care se fondează societatea. Convingerile lui Bardamu devin tot mai dezamăgitoare, pe măsură ce el se cufundă tot mai mult în mizeria umană, o mizerie, pe care, pe măsură ce o descoperă, încearcă să evadeze din ea, de unde rezultă și rătăcirea sa permanentă prin lume. Adevărul și realitatea îl dezintegrează, ceea ce face din acest roman, un roman al disperării, al absurdității, al nihilismului. Sociocritica, în context, va urmări să dezvăluie modalitățile prin care toate mijloacele sociale prezentate în roman se reflectă în plan artistic pornind de la discursurile sociale folosite (antipatriotism, mizerie, anticapitalism, anticolonialism, anarhie, etc.), sociograme (eroism vs lașitate, lejeritatea tonului vs gravitatea situației, etc.), dar și sub aspect sintactic, narativ. Toate cumulate mijloacesc reflectarea unei critici virulente a societății.

Cuvinte-cheie: *sociocritică, viziune asupra lumii, sociogramă, discurs social, sociolect, nihilism, antinaționalism.*

IAVORSCHI Corina, chargée de cours, drt., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

Creativitatea literară și canonul realismului socialist.

Articolul Creativitatea literară și canonul realismului socialist propune o încercare de a defini conceptul de creativitate, pornind de la actualizarea accepțiilor generale ale acestuia, continuând cu aplicarea sa la domeniul artei și încheind cu precizarea funcționalității sale la descrierea proceselor de producere a textelor literare. Noțiunea de creativitate a fost analizată de către specialiști din varii domenii. Omul creativ se poate manifesta în diverse sfere de activitate, dar în artă acest concept își dezvăluie expresia cea mai explicită. Creativitatea literară presupune capacitatea scriitorului de a produce o operă inedită, care nu a existat pînă la acel moment. Se consideră creativ, acel text care este original și reprezintă o valoare spirituală la scară literară. Momentul nașterii unei idei creative, în cele mai multe cazuri, nu este unul întâmplător, ci se bazează pe experiența anterioară a omului de artă, sau apare ca reacție la dogmele unui curent literar. Creativitatea presupune depășirea și provocarea limitelor. Aceste limite susțin existența

unor factori frenatori ai creativității. Istoria literară cunoaște perioade în care erau puse în valoare textele scrise la comanda oficialităților. Pășirea peste hotarele canonului realismului socialist, fenomen literar la care urmează să facem referire, era văzută ca manifestare a punctelor slabe ale unui text. Acele puncte, în mod special, le considerăm a fi creative.

Cuvinte-cheie: *creativitate literară, noutate, inedit, valoare, canon, limită, roman anchilozat.*

RUSU Alexandra, chargée de cours, drt., ULIM.

The Derivational Paradigm of the Cosmetological Terminology.

Nowadays, there are many studies that reveal all peculiarities of the terminology in general – beginning with Wüster Eugene, the “father” of terminology, till now. Despite the fact that the terminology is a specific and integrative part of the lexicon of any language, it represents a branch apart with its internal rules, “connections” and features. In the context of the globalization process that implies the international cooperation in many special fields, the standardization feature of terminology is very helpful facilitating the transfer of information between professionals that are speaking different languages and represent different cultures. In this order of ideas, referring to the main subject of our investigation – the specialized terms of cosmetology – we would like to underline the fact that it is a field common for many countries, providing more or less similar services and products using internationalized terms. Partially this fact could be explained by the interconnection and/or merging of many related fields such as chemistry, medicine, anatomy, dermatology, aesthetics, botany, etc., that bring with them the linguistic corpus forming a variety of derivational and compound specialized words, abbreviations, specialized “phraseological units”, etc. We decided to take under the magnifying glass the derivational paradigm of the terminology of the cosmetological field supposing that numerous cosmetological terms have lexical roots and affixes borrowed from Latin and Greek (antioxidant, subcutaneous, dermatitis, exfoliation, (d)epilation, epidermis, abdominal, hypoallergenic, etc.).

Keywords: *derivatives, cosmetological terminology, affixes, lexical roots, Latin, Greek.*

ATELIER

*Multilinguisme, Contrastivité et Communication interculturelle
par le prisme de la didactique des langues-cultures*

NEGRESCU-BABUȘ Inna, dr., chercheur Académie des Sciences, R. Moldova.

Interculturalitatea prin reprezentări și stereotipuri.

Preluat din psihologia socială, conceptul de reprezentare a început să fie utilizat tot mai des și în pedagogie. Reprezentările admit o problematizare a relației dintre cultura maternă și cultura-țintă. Utilizarea acestora ca instrument pedagogic în procesul de predare a unei limbi străine, conduce la o meditare asupra stereotipurilor care se prezintă sub forma a două fațete opuse. Pe de o parte, prezența lor este necesară prin schemele cognitive pe care le propun referitor la înțelegerea și producerea de discursuri. Cealaltă fațetă formează o viziune generalizatoare și limitată asupra realității, fapt ce contribuie la apariția unei intoleranțe între semeni. În aceste condiții, pedagogul ar trebui să lucreze cu elevii asupra reprezentărilor cu privire la celălalt, în spiritul recunoașterii diferențelor ce pot exista în interiorul unei comunități, depistarea unor coduri culturale specifice culturii-țintă și deprinderea modului în care acestea pot fi înțelese și gestionate.

Cuvinte-cheie: *interculturalitate, reprezentare, stereotip, cultură, identitate, șoc cultural.*

VERDEȘ Tatiana, maître de conf., dr., Université des Études européennes „Constantin Stere”, R. Moldova.

O altfel de educație pentru o altfel de generație.

Sunt adeptul unei educații flexibile, active și creative, în care „formalul” se ține de mână cu „nonformalul”; în care interdependența formelor de educație este o condiție a calității. În articolul de mai jos se propune o nouă redirecționare a procesului instructiv-educativ, în care accentul cade pe puterea învățării prin experiență, promovarea activităților extrașcolare, extracurriculare, nonformale, inclusiv acțiunilor de voluntariat, cu scopul de a forma și dezvolta personalități democratice moderne, cetățeni „ai cetății”. În ultima perioadă, educația pentru cetățenie democratică este considerată, pe plan european, ca prioritate a reformelor educaționale, fiind văzută ca un instrument al coeziunii sociale, bazată pe drepturile și responsabilitățile cetățenilor, dar și din considerentul că reprezintă o dimensiune majoră a politicilor educaționale în toate țările europene. Astfel că, scopul acestui articol este de a valorifica procesul instructiv-educativ din Republica Moldova, prin activități concrete, complexe, experiențe, bune practici ce cultivă un set de valori comune, cum ar fi: *diversitatea, pluralismul, drepturile omului, justiția socială, bunăstarea, solidaritatea.*

Cuvinte-cheie: *inclusive education, communication, context adaptation, collaboration, cooperation.*

MOLDOVANU Gheorghe, prof.univ. dr. d’État, ASEM.

Conditions spécifiques d’enseignement/apprentissage du français au sein des filières francophones : quand le français sur objectifs spécifiques vire au français sur objectifs universitaires.

This paper emphasizes the use of two methodologies i.e. French for specific purposes and French for academic purposes in teaching/learning French within the Filières francophones. It first describes the specific context and summarizes different views on the notion of French for specific purposes in the light of recent developments as a separate domain of didactics in teaching/learning French. Furthermore, the article deals with the conception of French for academic purposes that integrates the work skills to enable students to perform their actual

subject tasks. On this basis, the paper reconsiders the objectives of French for specific purposes and French for academic purposes in teaching/learning the French language.

Keywords: «*filière francophone* », *French for specific purposes, French for academic purposes, task, theoretical course, language activities.*

COTLĂU Maria, maître de conf., dr., Université d'État de Moldova.

Strategii de evitare a unor erori de exprimare în franceză de către vorbitorii de limbă română.

Le problème linguistique que pose le bilinguisme est le suivant: décrire les divers systèmes en contact; rechercher dans les différences entre systèmes quelles sont les sources de difficulté qui surgissent à propos du double contrôle, ainsi que prévoir les formes d'interférence que le contact des systèmes entre eux est susceptible de produire, et, enfin, décrire, dans le comportement des bilingues, les déviations des normes unilingues qui seraient dues à leur bilinguisme. Le bilinguisme représente une ère, une étape préparatoire du pluringuisme de nos jours: le bilinguisme nécessite une réévaluation, une redéfinition par rapport aux nouvelles réalités plurilingues. L'approche contrastive qui est revenue sur le devant des recherches linguistiques et psychologiques est abordée actuellement sous l'aspect du bi/pluringuisme et de l'analyse des erreurs. Dans le domaine de la didactique des langues étrangères "fautes" et "erreurs" renvoient à une distinction de nature, les dernières relevant d'une méconnaissance de la règle de fonctionnement. Apprendre une langue étrangère n'est pas commencer à zéro: la langue de la famille, celle de l'école, une langue étrangère déjà apprise servent à l'apprentissage d'une autre nouvelle. Il faut observer et se rendre compte des ressemblances et des dissemblances pour renforcer la connaissance de l'une et de l'autre langue. Il est nécessaire de reconnaître l'erreur comme partie intégrante de l'apprentissage parce que ces expressions erronées représentent un phénomène transitoire. Le professeur sera conscient que l'analyse contrastive concerne l'enseignement et non l'apprentissage, étant une grammaire de l'enseignant et non celle de l'apprenant.

Mots-clés: *analiza contrastivă, bi/pluringuism, greșeală, eroare, limba-bază, limba-țintă, interferență, teoria transferului, similitudine, diferență, sistem aproximativ.*

ALABAY Sercan, drt., **KARA Seref**, prof. dr., Université Uludag, Turquie.

E-learning 2.0 dans la classe : Utilisation de Shift® en FLE.

Une bonne pratique pédagogique a une théorie de l'apprentissage à sa base. Cependant, aucune norme unique en matière d'apprentissage en ligne n'est apparue, et peut-être peu probable compte tenu de l'éventail des styles d'apprentissage et d'enseignement, des moyens potentiels de mise en œuvre de la technologie et de la manière dont la technologie éducative elle-même évolue. Avec le passage à E-Learning 2 qui combine la facilité de création de contenu pédagogique, la publication sur le Web et la collaboration intégrée, l'apprentissage devient une action intuitive dirigée par l'apprenant. Dans l'enseignement de FLE, libérer les apprenants devient de plus en plus important car la nouvelle technologie nous entoure est bien indépendant du temps et de l'espace. Shift® est l'un des outils d'apprentissage en ligne qui ne demande aucune connaissance technique, ni capacité du codage pour créer des matériaux numériques destinés à être utilisés dans la classe de FLE. Les apprenants exigent maintenant la liberté d'accéder à l'apprentissage sur tous les appareils, où et quand ils en ont besoin. Ils utilisent leurs tablettes et portables pour y accéder. Comme un nouvel appareil mobile arrive sur le marché tous les deux jours. Shift® permet aux enseignants de préparer le contenu en collaboration et en même temps ce qui facilite la création et la présentation. Dans cette étude nous allons analyser les profits potentiels de l'utilisation de Shift® dans la classe de FLE.

Mots-clés : *Shift®, apprentissage en ligne, FLE, TICE.*

CEBAN Tamara, maître de conf., dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

Étude contrastive de la traduction des temps verbaux du français en roumain.

Le verbe dans une perspective de traduction bilingue est une des catégories linguistiques qui posent assez de problèmes en traduction, même s'il existe une ressemblance entre les deux langues. C'est pourquoi, notre texte sera axé sur l'étude contrastive dans la traduction des temps verbaux du français en roumain. Nous étudierons quelques textes français traduits en roumain pour pouvoir relever à partir de ceux-ci les différences et les ressemblances linguistiques des temps spécifiques entre le français et le roumain et d'élucider les contrastes existants entre ces deux langues à la base des textes choisis à partir des principes de la linguistique contrastive. Un autre aspect assez important dans notre approche contrastive sera de voir à quel degré les temps verbaux du français correspondent aux temps verbaux du roumain dans une traduction véridique, étant donné qu'il existe beaucoup de similarités entre le français et le roumain qui font partie du même groupe des langues romanes.

Mots-clés : *traduction, verbe, temps verbal, linguistique contrastive, procédé de traduction, langue.*

PODOLIUC Tatiana, maître de conf., dr., ULIM.

New Meanings in Political Discourse.

In this article the process of new words appearance is investigated. In particular the author speaks about the new words that appear in the political discourse and different types of techniques used in the process of their translation. Languages are changing fast and are permanently updating in the beginning of the 21st century they are changing faster than ever. Newly coined words and phrases seem to be everywhere these days, popping up and spreading into common parlance with warp speed, as the pace of change and the ease of communication busily transform the language. The author concentrates her attention on the English and Russian languages. These two languages belong to the Indo-European family but to different groups. Russian is a Slavic language and English is a West Germanic language which is considered nowadays to be a global lingua franca. The transformations in translation are needed due to different morphological and grammar structures of these two languages. There is a lot of literature within translation studies about strategies for the translation of problematic words and concepts. The author analyses such techniques of translation as transcription and transliteration, addition, deletion, explanation. According to the investigation the author comes to the conclusion that the most convenient and useful ways of translation of neologisms are: - transcription and transliteration (transliteration is preferable); - loan translation; - explanation and description. Sometimes it is difficult to use only one technique of translation; in these cases some techniques are combined. The author comes to the conclusion that the use of neologisms is very important in political discourse. The author shows that not only new words which appear in the language can be regarded as neologisms but the old words with the new meaning as well. The new meaning of old words can clearly be seen from the context. Context makes clear the subtext which hides some ideas that appear with associations and connotative meanings that are consequences of lexemes' relationships. Context and subtext are interrelated categories that support each other, but the first is leading the second. That's why in this work all examples are taken in context – this helps understand the nature of neologisms inside the language system they're put in. The article can be interesting for teachers of English and ordinary people who is interested in English.

Keywords: *neology, transformation, inflection, auxiliaries, lexicographic, fertile, nickname, mislead, occurrence, presuppose, designation.*

PASCARU Daniela, chargée de cours, dr., USM,

ȘAGANEAN Gabriela, maître de conf., dr., USM.

Strategii de realizare a lucrului individual în învățământul superior.

Una dintre principalele probleme ale didacticii contemporane o constituie diferențierea și individualizarea instruirii. Formarea personalității studentului contemporan înseamnă dezvoltarea spiritului inovator bazat pe gândire logică, formarea unui specialist cu trăsături morale înalte, dar și utilizarea unor tehnologii eficiente de acțiune. Sarcina principală a universităților este ca în viitor fiecare absolvent să fie un membru creativ al societății, să poată folosi în practică competențele formate în timpul studiilor. Menirea profesorului este de a crea posibilități optime fiecărui student în parte, să activeze potențialul său biopsihic la maximum, pentru a-și forma calități pentru elaborarea lucrului individual. Concepția învățământului superior, încadrată într-o reformă a educației universitare (Procesul Bologna), se axează pe implicarea activă a studentului în propria sa formare profesională. Pentru organizarea eficientă a lucrului individual, identificarea stării reale a lucrurilor și determinarea implicării cadrelor didactice în asigurarea unui învățământ orientat spre nevoile de formare a discipolilor, prin diferențiere și individualizare, se propun strategii de realizare a lucrului individual în învățământul superior.

Cuvinte cheie: *diferențiere, individualizare, lucru individual, necesități de formare ale studenților, teoria inteligențelor multiple, complementaritatea lucrului individual.*

MERIACRE Aliona, drt., Université « Perspective-INT », R. Moldova.

The Remarkable Power of Games in Learning Proverbs and Sayings in the EFL Classroom

This paper is about incorporating proverbs and sayings in the EFL classroom through different games as an easy way to get the students playing, laughing and learning. The author describes learning game ideas with proverbs and sayings and shares useful tips on how to teach them in the most effective way, to encourage learners and foster whole class participation during the lesson. Learning games are highly motivating because they are amusing and interesting and the most important they are extremely student centred, making your delivery more captivating. Carefully chosen and properly used, they lower the affective filter, encourage creative and spontaneous use of language, and help to give practice in all language skills. Games also promote intercultural communicative competence, build class cohesion and boost language development in a real context. The great thing is that you can use them for all levels and ages and learners never grow bored of them as in every adult there is a little child who is keen to play games and, meanwhile, learn a foreign language without losing this interest at all. Integrating proverbs and sayings in the EFL classroom through games is an effective way to raise students' interest in learning, improve their cultural awareness, get them totally engaged and increase cooperation. Regarding proverb games as central to an educator's repertoire enhances their learning, proves the effectiveness of the interactive strategies applied during the lesson, highlights their great educational value and promotes authentic material use in TEFL as well.

Keywords: *language, cross-cultural awareness development, intercultural communicative competence, proverb, saying, EFL learning games, game benefits, successful learning.*

MUNTEAN Ana, chargée de cours, drt., Université „Alec Russo”, Bălți, R. Moldova.

The Theory of Multiple Intelligences: Educational Implications and Mode.

The concept of intelligence, alongside with its nature and functions, has been a long debated subject among philosophers, and later among psychologists and educators. A continuous issue of disagreement resides in the conceptualization of intelligence as being a general mental ability, often referred to as common factor “g”, or as a set of mental abilities. There is empiric

evidence collected that supports both approaches; however the traditional psychometric perspective on intelligence seems to lose its grounds as research within new sciences, such as neurosciences and cognitive psychology reveals new data. American psychologist Howard Gardner, relying heavily on data collected from a number of sciences, such as psychology, neurology, biology, sociology, anthropology, as well as arts and humanities, puts forward an alternative view on intelligence. In his book *Frames of Mind* (1983), H. Gardner postulated his multiple intelligences theory, a new framework which describes human intellectual capacities as seven independent intelligences: linguistic, logical-mathematical, spatial, bodily-kinesthetic, musical, interpersonal, intrapersonal. The theory of multiple intelligences has become rather influential among educators due to the two scientific claims, enunciated by Gardner in 1997. The theory is defined by the author as “an account of human cognition in its fullness” and the first important claim is that each of us is equipped with these intelligences which we can mobilize and connect according to our own inclinations and our culture’s preferences. The second claim emphasizes that there are no two people who have exactly the same intelligences in the same combinations. Hence the two principles that the theory translates into pedagogy: individuation and pluralization. The article traces the way the unitary concept of intelligence has influenced a dominant education style in the western culture and draws on some positive effects of the application of Gardner’s theory in education by providing several examples of how it works in schools.

Keywords: *intelligence, theory of multiple intelligences, psychometrics, cognitive psychology, education, cognition, morality.*

COSTANDACHE Ana-Elena, maître assistant, dr., Université « Dunărea de Jos », Galați, Roumanie.

L’enseignement-apprentissage du texte littéraire en classe de FLE : découverte des structures textuelles, pratiques et défis.

Dans la pédagogie actuelle du FLE on privilégie, à juste titre sans doute, le français parlé et une forme correcte, mais familière, de l’expression orale. En fait, un texte littéraire se différencie par rapport au discours normal, oral. La découverte des textes littéraires s’avère être une activité attrayante et motivante, car les élèves / étudiants apprennent à faire eux-mêmes la découverte des structures « de surface » : structure des phrases, succession des actions dans un roman, jeux et interactions des personnages. En outre, l’enseignant doit tenir compte du fait que l’analyse stylistique d’un texte ne doit pas être expliquée par une seule personne (le professeur), mais elle doit être faite par tous les participants actifs aux processus d’enseignement-apprentissage (le professeur et les apprenants). Quant aux exercices que les professeurs proposent en situation de classe, pour illustrer une pédagogie possible du texte littéraire, ceux-ci visent à préparer linguistiquement et psychologiquement les apprenants pour les amener au point de juste attente où se trouverait le lecteur français devant l’œuvre à lire. Par voie de conséquence, nous nous proposons de donner de petits exemples et techniques appropriées de découverte des textes littéraires sous forme d’analyses textuelles et d’exercices structuraux de lecture.

Mots-clés: *texte littéraire, structure textuelle, enseignant, apprenant, analyse, dessin, lecteur, exercices structuraux.*

MERINO MAÑUECO Susana, professeur associé, drt. Université de Valladolid, España.
El feedback en la corrección del discurso escrito en el aula de lengua extranjera: una perspectiva desde la formación del profesorado.

El concepto del error, su corrección y el correspondiente feedback o retroalimentación que debe acompañar a todo proceso de corrección se enmarcan dentro del paradigma de la complejidad. Desde siempre se ha intentado profundizar en sus aspectos más específicos al tiempo que ha formado parte de las teorías de enseñanza-aprendizaje y adquisición de segundas lenguas. En el presente trabajo, planteamos el feedback como una parte intrínseca del binomio error – corrección ya que, el error y la corrección, por sí mismos, pueden carecer de importancia, sin un feedback adecuado que anime al que estudia a revisar sus conocimientos adquiridos. Nos proponemos como objetivo indagar en la importancia del feedback en la enseñanza/aprendizaje respecto a la corrección de producciones escritas en una lengua extranjera. Además, enfocamos el feedback desde la formación del profesorado en torno a sus tres componentes constitutivos: conocimientos, aptitudes y actitudes para ofrecer una retroalimentación de calidad.

Palabras-claves : *feedback, formación, conocimientos, aptitudes y actitudes.*

VICOL Dragoș, prof.univ. dr. d'État, ULIM.

Communication and Contrastivity within the Electoral Company at the Presidential Elections of October 30 (1st tour) and of November 13, 2016 (2nd tour). Reference Points and Paradigmatic Considerations.

Analyzing thoroughly the elements of communication and contrastivity within the presidential voting from the last year we can mention that actually the Republic of Moldova doesn't have a free audiovisual market, based on the responsibility toward the public, which would respect the principles of audiovisual communication, free competition, which would guarantee the freedom of speech, the principles of political and social pluralism of opinions and ideas within the programs services. Unfortunately, the human dignity is also not protected, the informational space being vulnerable, as well as the safeguarding of the linguistic and cultural-national patrimony, the culture and languages of the national minorities, the transparency of mass informational means, etc. It is for the first time when the reports of the Audiovisual Coordinating Council contain data regarding the assurance of equilibrium/balance of gender and equal opportunities. Thus, the results of the last elections have attested that the presence of women in reportages related to political events is significantly lower than the men presence. The reports of monitoring the television channels from the electoral period show/indicate a low percent of women presence in the audiovisual space. This responsibility doesn't direct the mass-media institutions that reflect mainly the state, the problem of the society regarding the women's integration in the political life and decisional process.

Keywords: *electoral company, audiovisual communication, contrastivity, free competition, freedom of speech.*

PETCU Marian, prof.univ., dr., Université de Bucarest, Roumanie.

Jurnalismul din România – între incertitudine și reinventare.

Intervenția mea constă în identificarea principalelor tendințe în jurnalism, înregistrate în România, sub impactul crizei economice și al noilor tehnologii de informare și comunicare. Studiul se referă la reconfigurarea pieței de media, la tendințele manifestate pe piața forței de muncă, în domeniu, la alte latențe semnificative. Este vorba despre schimbările din zona consumului de media, redistribuirea bugetelor de publicitate, contracția pieței ș.a.m.d.

Cuvinte-cheie: *jurnalism, Romania, criza economică, noi tehnologii, piața media, consum media.*

ENACHI Valentina, maître de conf., dr., Université des Études Européennes, R. Moldova.

Imaginile politicilor în mass-media. Studiu de caz.

În comunicare va fi abordată problema reprezentărilor politicilor Federației Ruse în mass-media din Republica Moldova. Drept studiu de caz servesc zierele „Evenimentul zilei”, „Jurnal de Chișinău”, situl *deschide.md* și zierele de limbă rusă. Scopul cercetării este de a compara modurile de prezentare a obiectivelor, mijloacelor și strategiei politicilor rusești în mass-media autohtonă. În articol se arată că presa română prezintă Rusia drept o țară care realizează politici antidemocratice, antioccidentale și de recucerire a fostelor republici sovietice. În contrast zierele de expresie rusă prezintă situația din alt punct de vedere și anume: Uniunea Europeană este vinovată de toate relele din Moldova, iar politicile Federației Ruse sunt oportune atât din punct de vedere economic cât și moral-etic. Metodele și procedeele utilizate de ziariști vor fi analizate și comentate detaliat.

Cuvinte-cheie: *mass-media, Federația Rusă, propagandă, manipulare, politici mediatice, reprezentări.*

MUREȘANU Ștefan Lucian, maître de conf., dr., Université « Hyperion » Bucarest.
For a Social Anthropology of Human Happiness Diegesis.

It has been proved that the *poverty* as a societal fact, incited by some frustrated and vicious leaders lead to society decay and to unprecedented social disasters. Those people have lived (in some countries they are still living), bringing the unhappiness as an unconscious fact at the beginning and as conscious fact during the governing. The great poverty and unhappiness of the French people, during the reign of Louis XVI, where the luxury of the imperial palaces, but as well as the *debauchery* surpassed the limits of common sense, had lowered the French nation to an undefinable state of poverty in that period. Similarly, in the Romanian Moldova of the XVIIth century, during the reign of Gheorghe Duca, the needy Wallachian people had gone wild after endless marauding and unlawfulness. In the absence of happiness, the individual decays and as a result he/she gets impulsive states regarding the rejection of concerning him(her)self with his/her personality, disinterest in culture, which lead to continuous degradation of own personality. The poverty of the crowd, and implicitly of the individual as a part of society, destroys the kindness from consciousness, leading him/her to directions that are dangerous for his/her existence as well as the others. The poverty brutalizes everything around. This fact we could notice in one of the most prosperous states of the world – USA. After disastrous floods caused by storms (among which was Sandy) that took place in the summer and autumn of 2012, many Americans left without all life savings. The days, even weeks, when authorities couldn't intervene to help the hungry residents, the last were brought to despair that made them seeking food scraps in garbage chutes. As I told, the poverty and, as a result the hunger, represents a profound state of “grinding” the whole nervous system, a psychic decay of the individual no matter how elevated is he/she – a state that blocks the control over consciousness and senses.

Keywords: *happiness, virtue, volition, poverty, decay, happiness diegesis.*

LAZĂR Ludmila, maître de conf., dr., ULIM.

La culture du dialogue dans l'espace audiovisuel de la République de Moldova.

Le dialogue en tant que forme fondamentale de communication a connu une modification de son rôle et de ses fonctions dans la société de transition, devenant un phénomène omniprésent dans l'espace public. Le changement du paradigme de la communication de masse, la nécessité de passer de la propagande et de la manipulation à l'interaction et au dialogue rendent le problème de la culture du dialogue très actuel. Les approches du dialogue de toute une série de disciplines des sciences humaines et sociales telles que la linguistique, la sociolinguistique, la psycholinguistique, la sémiotique, la rhétorique etc., mettent en évidence sa dimension communicative. L'analyse de cette dimension permettra d'éclaircir les principes et les normes du déroulement du dialogue dans l'espace médiatique afin de les intégrer dans la culture professionnelle des journalistes, mais aussi dans celle des acteurs de l'espace public. Les considérations théoriques visent certains éléments classiques de la théorie du dialogue des auteurs comme M. M. Bakhtine et M. Buber, sur lesquels on revient assez souvent ces derniers temps et que nous réévaluons ici dans une perspective communicative. Nous estimons également l'apport des travaux de W. B Pearce et K. A. Pearce dans l'intégration du dialogue dans le domaine des sciences de la communication. La présente étude se propose également d'identifier les normes et les principes de la communication dialogique en base des théories classiques du dialogue, de mettre en évidence la spécificité des émissions de télévision conçues comme dialogue et de les analyser du point de vue de leur conformité aux principes identifiés dans le contexte du respect des normes éthiques et professionnelles. La mise au jour des

défaillances de la communication dialogique contribuera à la consolidation de la culture médiatique dans la période de transition de l'espace communicationnel de la République de Moldavie.

Mots-clés : *dialogue, espace public, communication dialogique, culture médiatique, éthique professionnelle.*

BĂDĂU Horea Mihai, chargé de cours, dr., Université de Bucarest.

Cod Etic pentru Facebook, Twitter, bloguri și site-uri de știri.

Pentru a identifica principalele probleme etice, am analizat 500 de articole de pe bloguri, 500 de postări de pe Facebook și 500 de tweet-uri care aparțin unui număr de 250 de persoane, în perioada 01 ianuarie – 1 aprilie 2016. În construirea grilei de analiză, am folosit elemente ale Codului Etic pentru bloggeri, pentru care l-am propus dezbaterii în spațiul public, în anul 2011. Principalele probleme etice identificate: a) adevărul este înlocuit de ficțiune, iar primul semn este apariția titlurilor false, care au un rol de marketing – atrag publicul de pe Twitter și Facebook, pe bloguri și pe site-urile de știri; b) valoarea relației sociale devine mai importantă decât valoarea informației, pentru aprecierea și validarea conținutului postat în rețea; c) manipularea reputației pe Google; d) furtul proprietății intelectuale; e) diminuarea ponderii publicității în rețelele sociale și înlocuirea ei prin recomandări, face să renască relațiile publice și transformă blogurile în agenții de relații publice, ceea ce manipulează cititorii. Analizând minuțios fiecare din problemele menționate mai sus am elaborat un set de reguli ce ar diminua problematica pusă în discuție, înglobate într-un Cod Etic al rețelelor Sociale care va fi dezvoltat în comunicare.

Cuvinte-cheie: *rețele sociale, cod etic, bloguri, Facebook, Twitter.*

BOHANTOV Alexandru, maître de conf., dr., ULIM.

Ipostaze ale naratorului în filmul de nonficțiune.

Abordarea naratologică a creației cinematografice este o practică des întâlnită în filmologia contemporană. Mai ales, filmul de ficțiune a beneficiat de utilizarea instrumentelor naratologice de interpretare, date fiind similitudinile dintre structura operei cinematografice și structura operei literare, cu precădere a celei de factură epică. Însă aceste cercetări teoretico-aplicative au vizat mai puțin filmul de nonficțiune. Vom preciza că naratorul reprezintă „vocea (vocile) filmului documentar”, care oferă spectatorului informațiile necesare pentru o mai bună înțelegere a mesajului filmic. În fond, naratorul este ghidul din narațiunea audiovizuală, un fel de liant între idei și scene. Bineînțeles, pe tărâmul literaturii, unde naratologia s-a consolidat ca o știință distinctă, se regăsesc instrumentele de cercetare cele mai avansate, dar ele nu pot fi aplicate tale quale în domeniul creației cinematografice. O tipologie aproape exhaustivă a naratorului a fost elaborată de savantul german Wolf Schmid, în volumul *Elemente der Narratologie* (2003), care a văzut lumina tiparului în limba rusă în două ediții. Clasificarea respectivă a fost ajustată la rigorile filmului documentar de cercetătorul Universității din Sankt-Petersburg Aleksandr Pronin. În linii mari, ținând cont de rolul său în filmul de nonficțiune, naratorul poate fi de tip extradiegetic (un comentator din off al evenimentelor care se petrec în spațiul cadrului) și naratorul intradiegetic (în dublă ipostază: ca participant la acțiune în calitate de actor-personaj, dar ocazional și ca povestitor din voice over). În demersul nostru științific vom decela și alte feluri de narator, venind și cu exemplele de rigoare.

Cuvinte-cheie: *film documentar, narațiune audiovizuală, instrumente naratologice, narator, tipologie.*

BOUREANU Valentina, chargée de cours, dr., Université de Bucarest.

Adrian Păunescu – elemente de branding personal.

Voi porni cercetarea de la biografia lui Adrian Păunescu (familie, studii, activitate profesională, activitate politică, pasiuni, controverse) și voi analiza aspectele de comunicare ale brandingului, respectiv publicitatea și relațiile publice. Voi considera ca elemente esențiale ale procesului de branding reperele activității desfășurate de-a lungul anilor: jurnalist, inițiator și conducător al cenaclurilor „Flacăra” și „Totuși iubirea”, personalitate culturală, cadru didactic universitar, om politic, scriitor. Voi identifica publicul țintă, în mod diferit, adaptat conceptelor oferite de publicitate și relațiile publice. Voi detalia elementele de publicitate ale procesului de branding, axându-mă pe managementul și funcționarea acestuia: cercetarea, analiza și recomandările strategice, dezvoltarea identității și a ideii specifice, lansarea, prezentarea și implementarea brandului. În publicitatea brandului voi detalia elementele procesului de comunicare și particularitățile acestor elemente: emițătorul, referentul, receptorul și mesajele oferite de fiecare. Voi evidenția aspectele identitare, reputația, vizibilitatea brandului și voi încheia analiza prin identificarea și prezentarea riscurilor. Relațiile publice, un alt element esențial de comunicare publică al procesului de branding, vor trata: charisma personalității, faima, notorietatea, autoglorificarea, imaginea și refacerea proastei imagini – dacă este cazul, stabilirea strategiilor de marketing utilizate, premiile și etichetele atribuite, toate prin analiza modului în care acestea s-au reflectat în presă la momentele respective. Concluziile studiului se vor referi la longevitate, valorile tangibilă și intangibilă ale acestui brand.

Cuvinte-cheie: *Adrian Păunescu, branding personal, brand, relații publice, publicitate, comunicare, România.*

BULICANU Victoria, maître de conf., dr., ULIM.

Jurnalismul astăzi: între activitatea de informare și cea de promoting.

Activitatea jurnalistică din ultimii ani este adesea supusă unui val de critici venite, adesea, chiar din partea specialiștilor în domeniu, dar și din partea analiștilor din cele mai diverse domenii, politicienilor, membrilor activi ai societății civile, etc. Cei din urmă pun la îndoială corectitudinea exercitării meseriei de jurnalist, în condițiile în care normele deontologice ale acestei meserii sunt adesea ignorate, criticate sau chiar încălcate, cu bună știință, ceea ce constituie un motiv suficient și întemeiat pentru analiza situației în domeniu. Se constată devierea profundă a activității jurnaliste de la misiunea sa supremă, cea de informare a cetățeanului, la activitatea de promoting, publicitate, lobby și altele, care vin în contradicție cu principiile etice de activitate gazetărească, radio sau televizată, cunoscute până recent publicului larg. În acest sens teoreticienii și cercetătorii în domeniu manifestă o atitudine îngrijorătoare vis-a-vis de perspectivele evoluției acestui domeniu în viitorii ani, în Republica Moldova, dar și în alte țări, inclusiv, occidentale, unde meseria de jurnalist se transformă, deși subtil și voalat adesea, în cea de promoter, ale cărei interese nu întotdeauna coincid cu informarea obiectivă a cetățeanului, ci, mai degrabă, șlefuirea și lustruirea imaginii celui care finanțează deschis sau secret instituția sau jurnalistul, însuși.

Cuvinte-cheie: *promoting, lobby, publicitate, legislație, imagemaking, cultură politică, deontologie jurnalistică.*

BARBAS Valeria, chercheur, Académie des Sciences, R. Moldova.

Repere de cercetare a dialogului intercultural muzical în creația academică contemporană din Republica Moldova.

În contextul globalizării, a diversității interacțiunilor și coeziunilor sociale, un loc aparte îl ocupă fenomenul interculturalității, inclusiv în domeniul artei muzicale. Odată cu expansiunea contactelor culturale și răspândirea muzicii prin noile mijloace tehnice, s-au intensificat și

interpătrunderile muzicale. Însă studiul analitic al acestei problematice complexe în Republica Moldova, al proceselor și mecanismelor de interacțiune, al impactului dialogului intercultural muzical se află la o etapă incipientă. În procesul investigării, dimensiunea interculturală devine o metodă de cercetare a fenomenului muzical contemporan, constituindu-se dintr-o sumă de noțiuni teoretice privind organizarea discursului muzical la nivel micro- și macro- structural, urmate de o serie de analize semiotice, a tehnicilor componistice utilizate, precum și a celor de interpretare. Comparând mai multe strategii de cercetare interculturală, conchidem că dialogul intercultural muzical se manifestă la diverse nivele: fie pe coordonatele temporale sincronic-diacronic, fie pe planurile intertextuale semantic-sintactic. Or, sub aspectul delimitării geografice, dialogul intercultural muzical ar putea fi studiat la nivel interior între diferite culturi ale unui stat multi- sau polietnic, sau la nivel exterior, între culturile diferitor state, spații sau zone culturale, între diverse școli muzicale componistice. Dialogul intercultural muzical se manifestă și la nivel interpersonal, între anumite personalități, întrucât stilurile unei școli componistice sau epoci culturale se bazează pe anumite stiluri personale, punând în dialog, astfel, diverse tendințe stilistice și activizând stilemele individuale, proprii fiecărui autor.

Cuvinte-cheie : *dialog intercultural muzical, muzică contemporană, interculturalitate, muzicologie interculturală, stilem, intertextualitate, metastilistică, polistilistică.*

MALCOCI Vitalie, maître de conf., dr., ULIM.

Morfologia limbajului plastic în creația meșterilor autohtoni

Multiple revelații și semnificații simbolice ale decorului arhitectural au fost larg răspândite în culturile antichității. Ele au exercitat o funcție deosebită în economia sacrului și a religiei tuturor popoarelor. Acești prototipi ai limbajului plastic, erau bine cunoscuți în mitologia popoarelor lumii, manifestându-se din plin inclusiv și în spațiul românesc. Problema abordată ține de persistența unor simboluri și ideograme plastice, dispărute în formele sale majore, dar păstrate în amintirea autohtonilor, care pot fi depistate și azi în decorul arhitecturii rurale. Ca imagine plastică, aceste simboluri și-au găsit reflectare în toate domeniile creației populare, arhitectura tradițională păstrând cele mai impresionante reprezentări iconografice. Aceste mostre materiale cu rădăcini adânci în orizonturile vieții spirituale din trecut, au evoluat în timp și au contribuit la evoluția formelor arhitecturale, la elaborarea ornamenticii și decorului arhitectural. În acest context creația populară a format un imens substrat de culturi și structuri mitofolclorice ce constituie fondul de bază al limbajului plastic românesc. Dăinuirea în timp a multiplelor conotații simbolice ale decorului arhitectural constituie o dovadă în plus, privind persistența străvechilor credințe populare. Transmise nouă din generație în generație de către strămoșii noștri, ele cer a fi studiate în continuare, pentru depistarea multiplelor valențe ce le poartă în cultura noastră tradițională.

Cuvinte-cheie: *ornament, creație populară, decor, cultură tradițională, simbol, limbaj plastic.*

BALAN Petru, maître de conf., maître des arts, ULIM.

Pictorul-scenograf și viziunea sa artistică în arta teatrală contemporană.

Pictorul-scenograf, care ghidează o bună parte a procesului de lucru asupra spectacolului, participă activ la organizarea și conducerea proceselor artistice împreună cu regizorul. Implementarea expresiei artistice în designul spectacolului, se realizează în multiple direcții. Sunt testate mai multe modalități de expresie scenică. În practica dezvoltării complicate a designului scenic, principiul de bază a echipamentului material al spectacolului, a devenit principiul selecției stricte a celor mai necesare detalii scenice. Problema abordată ține de elementele genului dramaturgiei și a interpretării ei scenice din spectacol. Sunt descrise ultimele căutări în domeniul exploatării spațiului scenic, valorificarea sintetică a scenei. Este reliefat

sintetismul mijloacelor de expresie plastică în teatru, care poate să se manifeste în mod diferit. Se elucidează rezolvări scenografice a pieselor, cu ajutoru mijloacelor plastice și mijloacelor de expresie. Performanțele teatrului contemporan nu pot fi privite izolat, fără analiza socio-psihologică a publicului. Publicul contemporan s-a schimbat tot atât de brusc ca și teatrul. El are tot dreptul să se aștepte la sinteze, la integritatea organică a acțiunii scenice. În acest sens, rolul scenografiei crește. În conformitate cu criteriile curente al acestui tip de artă, ea îndeplinește rolul codului semantic al întregului spectacol.

Cuvinte-cheie: *Pictorul-scenograf, arta teatrală, mijloace plastice, mijloace de expresie, codului semantic.*

BOUHOHY Laurène Grace De Synthia, Pointe-Noire, étudiante ULIM ;

BUNESCU-CHILIMCIUC Rodica, chargée de cours, drt., ULIM.

La manifestation de choc culturel chez les étudiants étrangers.

Aujourd'hui, de nombreux étudiants font ses études à l'extérieur du pays d'origine pour obtenir des bourses d'études de l'UNGASS et des projets d'étude ou ils ont émigré. Mais entrer dans un autre pays qui a de toute évidence une autre culture, les jeunes font face à un choc culturel. Recherche sur le topique coupe socio-humaine a conduit à la courbe de développement manifestation de choc culturel, qui comprend quelques variables : le confort, les conflits, le temps passé dans le pays d'accueil, etc. Le choc culturel est un processus complexe qui comprend différents états physiques et émotionnels qui se produisent lorsque les individus doivent vivre dans un environnement culturel inconnu. Le choc culturel est l'anxiété préméditée, ce dernier étant trouvé chez les personnes de toutes les cultures et se présente comme état affectif caractérisant les troubles d'un sentiment d'insécurité, le désordre diffuse à la fois physique et mental, en attendant une menace indéterminée, sur laquelle il existe une incertitude de savoir si je peux faire face avec succès. L'anxiété est une émotion souvent ressentie comme désagréable qui correspond à l'attente plus ou moins consciente d'un danger ou d'un problème à venir.

Mots-clés : *anxiété, adapter, choc culturel, frais, intégration, peur, l'agitation.*

VISIOCONFÉRENCE

VLĂDESCU Andreea, prof.univ.dr. Université « Spiru Haret », Bucarest.

Un passeur culturel à double impacte européen.

Notre recherche est un plaidoyer, afin de sortir de l'oubli la première femme qui a créé en Roumanie une politique culturelle. D'ailleurs, multiples et injustement ignorés aujourd'hui, ses efforts, étaient dus à promouvoir en Europe un pays qui, sorti d'une sorte de féodalité attardée, était en train de construire sa modernité. Par ce grand mérite, cette étrangère, roumaine d'adoption et de cœur, nous semble nuancer le sens même du terme « passeur culturel ». Usuellement, le « passeur culturel » est défini dans la communication interculturelle comme un véhicule des valeurs d'une zone spirituelle vers une autre. Dans le cas de notre sujet, nous trouvons qu'il s'agit d'un double impact. Par des données d'ordre biographique / rattachés à l'histoire culturelle, nous y évoquons une personnalité qui organise et déroule des actions à double sens. Ainsi, Élisabeth Otilie Louise zu Wied, mariée à Karl Anton de Hohenzollern Sigmaringen, la première reine de Roumaine introduit à sa Cour et dans son pays d'adoption des consistants éléments de civilisation moderne Occidentale. Carmen Sylva, selon son nom de plume (et pour détacher toute influence du prestige de la reine sur l'évaluation de l'écrivaine) manifeste un substantiel soutien pour la promotion des valeurs spirituelles et culturelles roumaines en Occident. Nous illustrons notre perspective par le passage en revue de l'activité sociale et culturelle et par l'illustration de ses œuvres, qui attendent encore un éditeur contemporain.

Mots-clés : *passeur culturel, impacte, représentation identitaire, circulation des œuvres, roumaine d'adoption, esprit européen.*

ABOMO-MAURIN Marie-Rose, Enseignante chercheur, Université Yaoundé 1, Cameroun.

De la nécessaire note en bas de page dans la traduction des langues africaines en français : le cas du boulou au Cameroun.

Si la traduction reste un exercice qui permet de faire coexister deux langues, elle invite également à se côtoyer deux cultures, deux visions du monde, afin que l'altérité puisse prétendre à une certaine identité. Or, la coexistence de ces langues, de ces cultures, ne peut se passer d'une autre production : celle des notes en bas de page. Dans leur pratique de traduction des textes boulou, langue bantoue du sud-Cameroun, Marie-Rose Abomo-Maurin et Jacques Fame Ndongo, la première traduisant Dulu bon be Afri Kara d'Ondoua Engutu (1954) et le second, Nnanga Kôn de Jean-Louis Njemba Medou (1939), les notes en bas des pages sont très importantes. De quels ordres sont-elles ? Quelles sortes d'information apportent-elles au texte traduit ? Telles sont par exemple les questions qui vont servir de points d'ancrage et d'analyse à notre travail.

Mots-clés : *traduction, coexister, note en bas de page, boulou, Cameroun.*

IVANOVA Nataliia, maître de conf., dr., Université Nationale Metchnikov d'Odessa, Ukraine.

Signes diacritiques et Signes de ponctuation : Herbarium manuscrit du XVIIIe siècle.

On focalisera ici, du point de vue philologique, l'attention sur l'étude de l'Herbarium manuscrit du XVIIIe siècle actuellement conservé comme patrimoine national dans le fonds ancien de l'Université nationale d'Odessa Metchnikov. L'objet de cette communication est de faire l'analyse précise de différents emplois de ses signes diacritiques et de ses signes de ponctuation utilisés dans cet Herbarium (l'accent aigu, l'accent grave, l'accent circonflexe, la cédille, le tréma,

l'apostrophe, le trait d'union, le point, le virgule etc.). Il est utile de mettre en lumière toutes les fixations de la graphie originale, les simplifications et les modifications de l'orthographe. On présentera quelques données du traitement statistique pour montrer les habitudes et les traditions d'écriture. Les résultats de cette recherche montrent l'histoire de la régularisation des signes de l'orthographe française dans son développement (la situation du XVIIIe siècle et la situation actuelle). Il s'agit donc de l'évolution des signes diacritiques et des signes de ponctuation français autour desquels est concentrée notre problématique. Il suffit d'ajouter que c'est *la réforme orthographique validée par l'Académie française en 1990 qui a inspiré cette étude.*

Mots-clés : *herbier manuscrit du XVIIIe siècle, objet textuel, lexicologie, terminologie, traduction, évolution de la langue.*

VINTILĂ Elena-Georgiana, Enseignante, drd. Université de Craiova, Roumanie /Université de Liège, Belgique.

La vulgarisation et les pratiques vulgarisatrices des enseignants sur les blogues de FLE.

Notre proposition tourne autour de la notion de 'vulgarisation' qui connaît, il faut le dire d'emblée, plusieurs acceptions, qui toutes retiennent l'idée d'une difficulté, d'un obstacle qu'on s'efforce de franchir à l'aide de différents moyens. Ceux qui nous intéressent sont discursifs. Pour Daniel Jacobi « la difficulté à communiquer, à faire partager, à faire comprendre, à diffuser est propre à un grand nombre de situations sociales à caractère pédagogique » et cette démarche de 'faire comprendre' ou d'expliquer une notion complexe est un procédé pédagogique et didactique courant. Nous la traitons en rapport avec l'activité de transmission des connaissances et celle de vulgarisation, impossible d'imaginer sans relation avec « interaction » et « discours » et parlons de 'pratique vulgarisatrice' qui, selon nous, doit être comprise comme équivalente à « conduite langagière qui soutient le processus de vulgarisation », distinguable au niveau discursif où elle laisse des traces, comme la reformulation et, en général, tous les phénomènes de reprise. En associant la notion de 'vulgarisation' et celle de 'didactique' nous soutenons l'idée que la dernière représente des « manifestations d'une intention réelle [...] d'apporter à l'autre des savoirs nouveaux », le discours didactique visant « à faire avancer l'état des connaissances chez l'autre ». Nous essayerons de développer et de démontrer que les pratiques vulgarisatrices choisies par l'enseignant sur son blogue ne mettent pas l'accent sur la 'médiatisation' – terme défini par Wolton comme le fait de trop insister « sur l'événement et le spectaculaire », utilisée pour attirer le grand public – mais plus sur la médiation et la communication. Grâce aux nouveaux supports, comme le numérique, la vulgarisation diversifie ses formes pour s'adapter et opte pour une « forme plus communicationnelle », le numérique permettant au vulgarisateur de « dédoubler son écriture en plusieurs espace ».

Mots-clés : *vulgarisation, pratiques vulgarisatrices, communication, partage, reformulation, numérique.*

BUNGET Maria-Mădălina, Enseignante, drd. Université de Craiova, Roumanie.

Le manuel roumain de FLE: porte ouverte à la culture de l'Autre.

Le présent article porte sur l'un des principaux rôles du texte littéraire en classe de FLE c'est-à-dire celui de faciliter la découverte des cultures étrangères et surtout celle de la culture française. Dans l'enseignement/apprentissage du FLE, la notion de *culture* est limitée à son sens restrictif, cela veut dire qu'elle renvoie à la culture nationale. Pourtant, selon Marie-Dominique Venel Guignard, « La culture nationale n'est en fait qu'une seule facette de la pluralité des cultures. Il est donc indispensable pour que les apprenants puissent développer une sensibilité culturelle, d'intégrer et de comprendre la diversité des cultures qui constituent la culture humaine ». Dans cette optique nous pensons ajouter une nouvelle piste de réflexion : les textes

littéraires des manuels roumains comme initiation à la culture de l'Autre. Pour ce travail, nous proposons les questions de recherche suivantes capables, à notre avis, de guider une analyse du corpus : i) Comment les textes littéraires peuvent-ils faciliter l'accès des apprenants à la culture française ? ii) Est-ce que les textes littéraires peuvent stimuler le goût des apprenants pour la découverte de plusieurs cultures ? Pour ce travail nous utilisons la méthode observationnelle pour analyser les données trouvées dans les manuels. Le corpus sur lequel se fondent nos observations est formé par des manuels scolaires à partir des années '60 jusqu'à nos jours. Notre travail vise à analyser les textes littéraires des manuels roumains de FLE qui présentent des aspects concernant la culture française. De ce point de vue nous allons insister sur les éléments les plus importants qui représentent le patrimoine français.

Mots-clés : *civilisation française, compétence de lecture, culture française, discours du manuel, texte littéraire.*

FRANDESCU CONSTANTINESCU Ortansa Nina, Enseignante, drd. Université de Craiova, Roumanie.

Le rapport image-texte dans les manuels de FLE.

Notre recherche concerne l'analyse d'une partie importante de l'énonciation éditoriale : le rapport image – texte dans les manuels de FLE. Nous aurons comme point de départ quelques définitions de ce rapport et une vision générale sur la notion d'énonciation éditoriale. En ce qui concerne le corpus de notre recherche, il sera formé de quatre manuels roumains de fle : deux manuels édités dans la période communiste, avant 1990, et deux manuels édités après 1990. La méthodologie de cette analyse sera sémiotique et combinera l'analyse textuelle et l'analyse des images, les résultats de la recherche visant le champ sémiotique, mais à la fois, celui de l'édition. Notre analyse aura comme but l'identification du rôle pédagogique des images dans les manuels de FLE de notre corpus. Nous sommes intéressés à découvrir quelles sont les stratégies utilisées par les créateurs des manuels, par les éditeurs pour transmettre des messages à l'aide des images. Des autres éléments importants dans notre recherche seront le nombre des images, leur rôle, mais aussi l'énonciateur, l'énonciataire et les rapports qui se créent entre ceux deux dans le processus de la communication pédagogique par l'intermédiaire du manuel de FLE.

Mots-clés : *image, texte, énonciation éditoriale, l'édition, la linguistique, la sémiotique.*

BIANCHI Valentina, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

René Magritte, des mots et des images.

Les écrivains appartenant à l'espace belge d'expression française, poètes, romanciers, dramaturges, ont été constamment préoccupés des rapports entre le texte et l'image. Le fameux peintre René Magritte n'y fait pas exception: il a laissé à la postérité un nombre important de textes rassemblés en volume (*Ecrits complets*) qui parlent de sa conception de l'art et de la représentation artistique en général. Ces documents représentent autant de témoignages d'un parcours exemplaire, où l'artiste trouve aux « problèmes » de la représentation qui se présentent à son esprit leur solution efficace : la toile en tant qu'objet qui provoque le spectateur et l'incite à réfléchir, autrement que d'habitude, à sa condition humaine. Si « l'acte essentiel de la pensée », selon Magritte, « est de ressembler aux choses », l'art de peindre (des images de la pensée) permettrait par conséquent de rendre visible cette ressemblance. La finalité de cette peinture consisterait, d'après Magritte, à rendre l'acte de penser visible.

Mots-clés : *pensée, ressemblance, esthétique, représentation, réflexion, réel.*

BURCEA Raluca, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

Ramifications de la métaphore relationnelle dans le discours du marketing.

Depuis son apparition en tant que domaine distinct d'activité au sein des sciences économiques, le paradigme conceptuel du marketing a connu des changements successifs, s'articulant essentiellement selon trois axes principaux : l'optique centrée sur l'organisation (1900-1950), l'optique marketing (1950-1970), et l'optique sociétale qui caractérise le marketing moderne (1970-à présent). Par la suite, on peut identifier des corrélations qui s'établissent entre les différentes étapes de l'évolution du cadre conceptuel du marketing et les métaphores conceptuelles émergentes à telle ou telle étape, celles-ci révélant leur rôle en tant qu' « annonceurs », médiateurs ou indicateurs des changements conceptuels. Dans ce contexte, notre papier vise à explorer les ramifications de la métaphore conceptuelle *relationnelle* qui accompagne, dans le plan linguistique, la réorientation du cadre conceptuel du marketing traditionnel vers l'optique centrée sur le client – ce qu'on appelle marketing relationnel. Les principales métaphores que nous allons analyser sont la métaphore du *partenariat* et celle du *mariage*.

Mots-clés : *métaphore relationnelle, marketing relationnel, partenariat, mariage.*

BUZEA Oana, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

English Influences over the Romanian Language.

English, as the main donor language for the international pool of words, has become a lingua franca, serving as an indispensable means of communication with the outside world. Its presence in the present-day Romanian language has become so influential that, undoubtedly, it deserves a lot of our interest. The main purpose of this article is to study the English borrowings in Romanian in all its linguistic aspects, and terms that have entered the vocabulary of contemporary Romanian. The present-day flood of Anglicisms into Romanian makes it particularly interesting and worth studying from the linguistic perspective. No language influencing Romanian has succeeded in altering its Romance character; the same peculiarity holds true for the English loanwords in Romanian. On the contrary, as G. Ciobanu states in *The English Element in the Romanian Language* (1996), the English language has enriched the Romanian language with Latin elements, contributing, alongside other languages - e.g. Italian, French, Russian, German – to the re-Latinization of contemporary Romanian. All in all, the borrowing process of English elements in Romanian can be labeled as a dynamic one, with an increasing rate over the last years, especially after 1989. Georgeta Ciobanu mentions some figures in her work *The English Element in the Romanian Language* (1996) in order to illustrate the development of the borrowing rate: 60 words in the Romanian dictionary printed in 1958 (DLRM), about 800 words in the main explanatory thesaurus dictionary of 1975 (DEX), approximately 450 more words added in the dictionary of recent words printed in 1982 (DCR), and almost 850 items added in the Supplement to the 1975 explanatory dictionary, printed in 1988 (DEX).

Keywords: *English, language, lingua franca, communication, the Romanian language, linguistic aspects.*

DRAGUSIN Denisa, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

On the Cognate Object in English and Romanian.

Syntactically, a cognate object is a special type of direct object which copies entirely or partially the semantic content of the verb. In most cases, a morphological relatedness between the cognate object and the verb can also be noticed. Semantically, a cognate object is a resultative, expressing the result of the activity denoted by the verb. This semantic characteristic leads to the following inferences: activity verbs are likely to subcategorize for cognate objects;

aspectually, cognate objects recategorize an atelic verb into a telic one; and syntactically, cognate objects recategorize an intransitive verb into a transitive one. The present article aims at examining the properties of cognate object constructions in order to determine the status of the cognate object, and to find out and describe the classes of verbs which are compatible with this type of transitivizing object. Subsequently, we shall see to what extent these findings are similar or different in the two languages subject to analysis, namely English and Romanian.

Keywords: *cognate object, a/telicity, in/transitivity, argument, adjunct, unergativity, unaccusativity.*

DUMBRAVESCU Daiana-Georgiana, chargée de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

Una perspectiva contrastiva en rumano y español sobre las unidades fraseológicas que expresan confianza/ desconfianza y facilidad / dificultad.

Independientemente de si se trata de la lengua materna o de la lengua extranjera, la comunicación es una amalgama de lengua y cultura. En cualquier “trozo de discurso” (Coşeriu, 1986, p. 113) podemos encontrar un tesoro inigualable de paremias, así como de expresiones fraseológicas (Şodolescu Silvestru, 2002) o unidades fraseológicas (Cristea, 2009; Sánchez Martínez, 1990) que, por antigüedad y carga cultural, han sido objeto de atención, entre otros, de numerosos lingüistas, folcloristas, psicólogos, sociólogos, didactas de la lengua, etc. Es evidente la importancia de las unidades fraseológicas (UFs) en el discurso hablado o escrito, así como la dificultad que entraña su aprendizaje en una lengua extranjera. Caracterizadas por dos rasgos principales: la unidad y la fijación a los que se une la expresividad, las UFs se constituyen en objeto de atención de este trabajo. Asimismo, nos proponemos realizar un análisis contrastivo de las UFs que expresan confianza/desconfianza y facilidad/dificultad en la perspectiva de observar y establecer una serie de similitudes y diferencias existentes en español y rumano. Consideramos que este estudio, desde una perspectiva práctica, aporta importante información tanto para la enseñanza /aprendizaje de ELE de aquellos estudiantes rumanos cuya lengua materna es el rumano, como también para el futuro traductor.

Palabras-clave: Unidades fraseológicas, análisis contrastivo, confianza/ desconfianza, facilidad / dificultad.

DUTA Florica, maître assistant, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

La condizione esistenziale dell'individuo nella commedia “Vittime del dovere” di Eugène Ionesco.

Attento esploratore degli eventi sociali e politici, Eugene Ionesco è stato preoccupato dall'aspetto metafisico della condizione umana, cosciente che nessuna società è riuscita a risolvere il problema esistenziale dell'individuo. Il presente articolo si propone di rilevare, dalla commedia *Vittime del dovere*, aspetti della visione che Ionesco ha sull'individuo, considerato la radice del male: l'individuo diventato vittima del dovere sociale, ma anche del proprio orgoglio di essere superiore all'umanità. La commedia è l'espressione di queste riflessioni, è un'interrogazione sulla vita e, soprattutto, sulla vita dell'autore, condizionato dai genitori, dalla moglie, dalla figlia e dalle sue preoccupazioni di creatore. Secondo l'autore, nella società, ognuno ha una missione sociale ben determinata, e il personaggio-marionetta deve rispettare leggi specifiche, riflettendo l'immagine precisa di quella realtà. Dunque, l'individuo non può sottrarsi ai doveri, doveri ai quali è sottoposta l'intera umanità, doveri materiali, cui è inutile e vano tentare di sottrarsi. In queste condizioni, la violenza e l'aggressività nascoste negli umani si manifestano a tutti i livelli, perché, come afferma C.G.

Jung, “Nessuno sfugge alla condizione umana” e, tragicamente, il dominatore finirà ad essere, a sua volta, dominato.

Parole-chiave: vittime, individuo, condizione esistenziale, violenza, società, dovere.

STERIAN Dan, chargé de cours, dr., Université « Spiru Haret », Bucarest, Roumanie.

Interview et dialogue dans « Le Neveu de Rameau » de Denis Diderot.

Avec *Le Neveu de Rameau*, Diderot nous offre un *dialogue-interview* dynamique entre deux personnages apparemment contradictoires, *Lui* et *Moi*. Le schéma dialogal s’articule ici autour d’un actant principal du dialogue, désigné simplement par le pronom personnel « *moi* » (*intervieweur et interviewé*), image non seulement du narrateur intra diégétique, mais aussi de l’auteur, que le texte appelle aussi le « philosophe ». L’autre personnage créé pour fermer ce couple est désigné aussi par un pronom, c’est « *lui* » (*interviewé et intervieweur*), substitut du *Neveu* annoncé dès le titre, celui qui donnera la réplique ou posera des questions, suivant le principe de l’alternance que suppose tout dialogue-interview. L’analyse du corpus - *Le Neveu de Rameau* – nous permet d’observer les traits du dialogue diderotien, qui s’avère encore très moderne de la perspective du système responsif et de questionnement, et de le percevoir souvent comme une vaste argumentation dialoguée construite souvent soit sur le principe de la *stichomythie*, soit sur le principe de la *maïeutique*, en tant que technique dialogale qui dépasse la conversation philosophique traditionnelle et annonce l’interview moderne. Notre recherche part de l’extérieur vers l’intérieur, en tenant compte des deux propriétés de la conversation, l’une de surface qui est représentée par la *forme dialogale* et l’autre interne qui est la *fonction dialogique*, agissant comme facteur de cohésion discursive.

Mots-clés : *interview, réplique, réponse, forme dialogique, forme dialogale, argumentation dialogue.*

OSIAC Maria, maître de conf., dr., Université « Spiru Haret », Bucarest.

Exprimarea relațiilor spațio-temporale în limbile rusă și română.

Studiul nostru își propune să prezinte comparativ diversele modalități de exprimare a celor mai frecvante dintre relațiile circumstanțiale – cele spațio-temporale – în rusa și româna contemporană, care comportă o mare varietate de mijloace de realizare. Ambele tipuri de relații cunosc în cele două limbi realizări adverbiale și nominale simple ori incluse în diferite grupuri prepoziționale, iar cele temporale – și realizări verbale gerunziale. Sunt evidențiate și deosebiri ce țin de specificul intern al fiecăreia dintre limbi. Astfel, relațiile spațiale pot fi realizate, numai în română, și prin verbe la modul supin. Cu o paletă de mijloace de exprimare mai diversificată, relațiile temporale pot fi redete, în rusă, și prin intermediul topicii ori se pot marca prin categoria gramaticală a aspectului verbal, iar în română cunosc realizări prin verbe nu numai la gerunziu, ci și la formele nepersonale de infinitiv și participiu, precum și realizări adjectivale. Considerăm utilă o asemenea comparație nu numai din punctul de vedere al lingvisticii teoretice, ci și al practicii predării-învățării la diferite niveluri a celor două limbi.

Cuvinte-cheie: *limba rusă, limba română, relație, spațiu, timp, asemănare, deosebire.*

DODENCIU Gabriela Adriana, enseignante, drt., Târgu-Jiu, Roumanie.

Valențe estetice în operele literare engleze.

Prezentul articol propune o abordare a lingvisticii din punctul de vedere al relaționării acesteia cu alte discipline. Principala preocupare a cercetării o va reprezenta analiza conceptului de „frumusețe” în literatură, cât și în alte domenii, cum ar fi: filosofia, sociologia, psihologia sau istoria. Cercetarea se va realiza în paralel, comparând și evidențiind felul de abordare a conceptului menționat mai sus prin raportare la alte domenii cognitive. Lingvistica este un domeniu foarte vast care a implicat o analiză profundă din partea marilor cercetători ai lumii

încă din cele mai vechi timpuri. Reprezintă un domeniu de cercetare bine definit cu metode bine determinate care au dus la o bună cunoaștere și definire ca știință. Într-adevăr lingvistica înseamnă studierea limbilor însă nu înseamnă însușirea acestora, ea le abordează din punct de vedere științific. Lingvistul nu trebuie să învețe în mod obligatoriu limba pe care o studiază chiar dacă de cele mai multe ori lucrul acesta se întâmplă în vederea ușurării muncii cercetării sale.

Cuvinte-cheie: *lingvistica, limbă, limbaj, vorbire, știință, corelare, cognitivism, cercetare.*

NOTES

Programme Colloque international : La Francopolyphonie. *Multilinguisme, contrastivité et communication interculturelle*. ULIM, 7-8 avril 2017/

Programul Colocviului internațional: La Francopolyphonie. *Multilingvism, Contrastivitate și Comunicare Interculturală*. ULIM, 7-8 aprilie 2017.

Approuvé par le Sénat de l'Université Libre Internationale de Moldova
(proces-verbal nr.4 du 22 février 2017)

Recomandat spre publicare de Senatul Universității Libere Internaționale
(proces verbal nr. 4 din 22 februarie 2017)

© ICFI, ULIM 2017

Institutul de Cercetări Filologice și Interculturale/Institute of Philological and Intercultural Researches

Address/Adresa: MD 2012, Chișinău, 52 Vlaicu Pârcalab Street

Tel.: + (3732) 20-59-26, Fax : + (3732) 22-00-28

e-mail: inst_cult2006@yahoo.fr site: icfi.ulim.md